79

EDİRNE ve KIRKPINAR ŞİİRLERİ

ULUĞ TURANLIOĞLU

EDİRNE LİSESİNDEN YETİŞENLER DERNEĞİ YAYINI -1

746
105 Edirne Lisesi Bağışı

EDİRNE ve KIRKPINAR ŞİİRLERİ

EDİRNE İL HALK KÜTÜPHANESİ DEMİRBAŞ NO: 28879
TASNİF NO: 7811

ULUĞ TURANLIOĞLU

EDİRNE LİSESİNDEN YETİŞENLER DERNEĞİ YAYINI -1

E.L.Y.D.
Börekçi Ali Sok. No: 10 Beyazıt-İST. Tel: 526 39 20

Kapak ve Grafik Dizayn : EVRİM GRAFIK - 522 90 86
Baskı : TEKİN OFSET - 526 31 11

İSTANBUL - 1987

ÖNSÖZ

Sayın

Edirne Lisesinden Yetişenler Derneği, Edirne Lisesi'nin bir asırı geçkin tarihinden güç alan köklü sevgi ve saygı bağları ile mensuplarını kucaklamaktadır.

Edirne engin bir konu deryasıdır. Yazılsa kitaplar değil, kütüphaneler dolar. Ancak bizde bu güzel kentimizin ve yurdumuzun kültür hayatına bir nebze olsun katkıda bulunmak amacı ile tam bir Edirne aşığı Hocamız Uluğ Turanlıoğlu'nun yazdığı ve derlediği "Edirne ve Kırkpınar" şiirlerini bir kitapta toplamayı düşündük.

Durumu memnuniyetle kabul eden sayın ULUĞ TURANLIOĞLU'na ve bu kitabı yine çok kısa bir süre içinde Edirne sevgisi ile gerçekleştiren dostumuz EVRİM GRAFİK Reklam Ajansı Sahibi RUHİ DURUKTUNA'ya ve çalışanlarına teşekkür etmeyi bir borç biliriz.

Lisemizin onur ve şerefini ilke olarak benimseyen tüm camiamız mensuplarına bu tür yayınlarımızın devam edeceğini belirtiyor ve iyi dileklerimizi ileterek her alanda başarılar diliyoruz.

E.L.Y.D
Yönetim Kurulu Adına
Nail ÇALIŞKAN

SUNUŞ

Başta İstanbul, Bursa, İzmir olmak üzere hiçbir kentimiz şiirimizde Edirne kadar terennüm edilmemiştir. Ve belki bütün dünyada başka bir kent için de böyle renkli, böyle ahenkli, böyle güzel şiirler yazılmamıştır.

Nice şairlerimizin Edirne için yazdıkları şiirlerin sayısı yüz elliyi hayli aşmıştır. Bu şiirler yerel renklerle bezenmiş ve dizelerinden hamaset nağmeleri fışkırmıştır.

Edirne, nehirleri, köprüleri, çeşmeleri, şadırvanları, hanları, hamamları, konakları, camileri, tabyaları, bağları ve de güzelleriyle dünyanın en şirin kentlerinden biridir.

Baştanbaşa tarihtir Edirne. Şairlerin sevgilisi, şairlerin esin kaynağıdır Edirne. Şiirdir Edirne. Bayraktır Edirne. Şeref ülkesidir, vatandır Edirne.

Böyle bir Türk kenti için gazeller, şehrengizler, destanlar yazılacaktı elbet. Nitekim yazıldı da.

"Edirne ve Kırkpınar" güldestesi genellikle Cumhuriyet Dönemi'nde yazılmış şiirlerden oluştu. Bu şiirleri okurken Edirne'yi daha çok seveceksiniz.

Ne mutlu Edirne'de doğanlara. Ne mutlu Edirne'de yaşayanlara. Ne mutlu Edirne'de ölenlere.

Uluğ TURANLIOĞLU

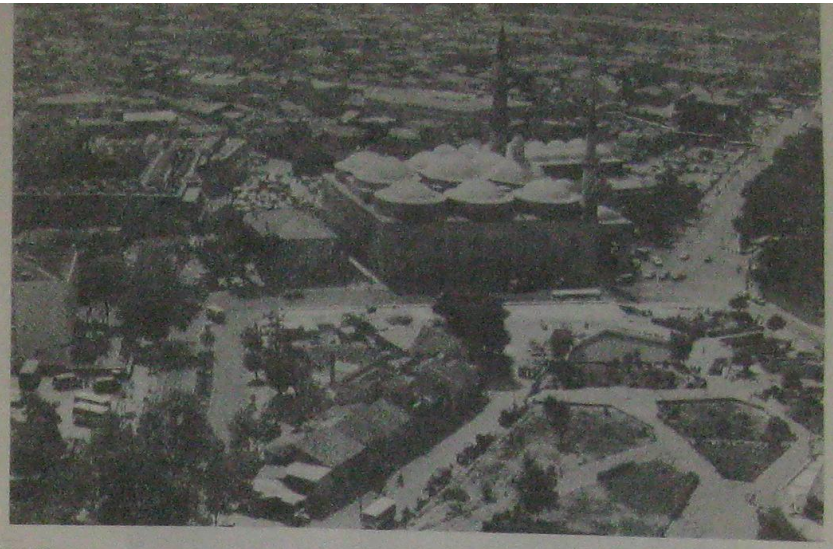

EDİRNE

Bir yerde görürsen ki:
Ağır ve edalı akar
dal dal söğütleri öperek
samur üç bellk gibi
üç koldan sular;
müjdeler olsun efendim:
Edirne'desin.
Mevsim, faslı bahardır;
gecedir ve mehtap vardır.
Ve sen,
bir kavs-ı kuzahta yürür gibi
köprülerdesin.
Şatraban makamından bir şarkı dudaklarına
düşünür, çözemezsin:
Bu naz-ı istiğna, bu âvâz neden;
neden yarı eğilmiş suya dallar?
Öyle ferman etmiş eden
kimseler bilmez.
"Gönül bir top ibrişim
Sarılırsa çözülmez."

Burda her şey,
bakınır hüsnüne hayran.
Seyreyler cemalini eğilmiş suya
mermer ihtişamında serhadd-i vatan.
Aşina bir çehre sezer belki diye
devr-i saltanatından Edirne;
bir deste alev güldür, mahzun,
yâr elinden düşürülmüş şimdi suda.

Ve sular;
şimşir kelâmı dilinde
destan okur-okur akar.
Ve bîhaber Yıldırım'da, bir evcikte
-akan sudan, uçan kuştan-
yeşil dut yaprağında
ak bir ipek böceği,
kozasını dokur-dokur uyur.
Uyanır veda etmiş gibi artık uykuya,
konuşan bir dil olur
çiler uzakta;
bülbül sesi yağmur gibi
Bülbülada'sında.

Kanadı gümüşlü kuşlar geçer
iki şâk bölüp mehtabı;
Kıyık'tan uçurulmuş.
Salınır bahçeler içre kızlar ki:
Nazardan kaçırılmış.
Ağzında kan kırmızı bir caneriği,
mehtapla beraber düşmüş gibi arza;
kızlar ki güzel,
dört başı mâmur ve murassa.
Sevdaya tutulmak bile mümkün
yeni baştan
söylemek kolay olsa eski türkümü:
"Edirne köprüsü taştan
Sen çıkardın beni baştan."

M.Niyazi AKINCIOĞLU
(Damla Dergisi, Temmuz 1945)

SELİMİYE KOCA SİNAN VE EDİRNE

Edirne'de kutlu bir tepede
Ulu bir dağ gibi,
Taşın, mermerin, imanın zaferi Selimiye.
Dört ince minare duada dört kol sanki
Uzanmış gök kubbeye,
Yurdu gözler yücelerden.

Sesten bir ırmak boşanır mavi boşluğa
Her zerresi kanımızda yoğrulan bu ovada
Yüzyıllardır
Aşarak zamanı gündüzlerden, gecelerden.

Tanrı adıyla büyür bir şadırvan serinliğinde
Selimiye, Koca Sinan ve Edirne.
Rahmet üstüne rahmet taşır hep
Dudaklarında aşkla titreyen hecelerden...

Coşkun ERTEPINAR
(Şu Dağlar Bizim Dağlar, 1973)

ÜÇ NEHİR

Şu kızıl rüzgârlar esen diyarda,
Sular bir yolcudur, gider yolunca.
Meriç kaybolurken sisli dağlarda,
Bir nar bahçesidir köprüde Tunca.

Biri de bendedir bu üç nehrin,
Benim de gönlümden sular akmada;
Bu giden yolcuyu geri çevirin,
Bu giden yolcular beni yakmada.

Sanmayın sadece yapraklar taşır,
Düşmandan gizlice topraklar taşır,
Meriç'in suları bayraklar taşır,
Sınır boylarında güneş solunca.

Dallar suya inmiş, susuz ceylanlar...
Kimdir ağaçlıkta şu konuşanlar?
Geri mi döndüler geçmiş zamanlar?
Ufuklardan bana kimler bakmada?

İçinde, yaslanmış bir hayal vardır,
Kirpiği ıslanmış bir hayal vardır,
Omzuma yaslanmış bir hayal vardır,
Gönlümdeki nehrin -akşam olunca.-

Vakta ki nehirler yol sorar aya,
Hasretin içimde başlar yanmaya,
Turnalar geçerken -seni anmaya-
Yollara sesinden ses bırakmada.

Yadellerde kaldım, sorulmadım ben,
Bir suyum, bulandım, durulmadım ben,
Dağlar aştım geldim, yorulmadım ben,
Daha çok çağlarım gamla dolunca.

Saymakla tükenmez derdim bir değil,
Bu ayrılık bende misafir değil,
Çalkanan bir deniz bu, nehir değil;
Bu bir fırtınadır, sönüp çakmada.

Orhan Şaik GÖKYAY
(Orhun Dergisi, 5 Kasım 1933)

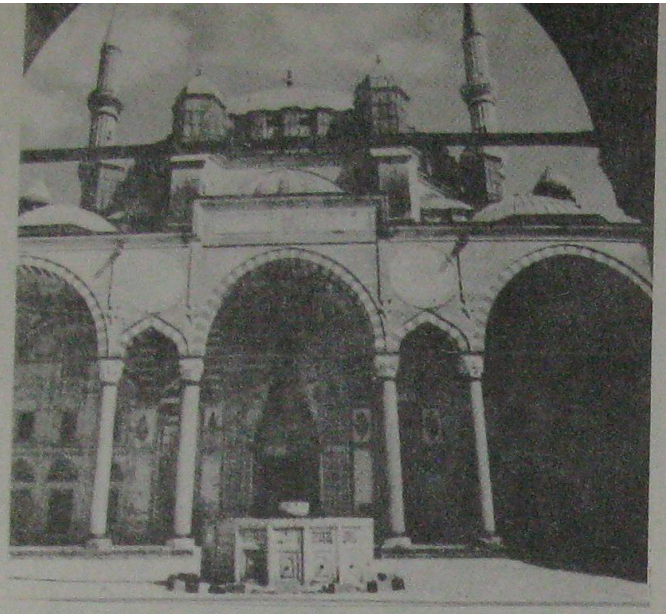

EDİRNE DESTANI

"Selimiye" derler, "Edirne" derler
Tatlı bir gariplik duygusu gelir.

Kemerler, çeşmeler, minarelerle
Bir eski eserler kamusu gelir.
Minarelerden en tatlı ezanlar,
Dallardan güvercin "hu hu" su gelir.
Ayşekadın'a gül ve Yıldırım'a
Üçşerefeli'nin kumrusu gelir.
Şu Selimiye'dir, şu Muradiye
Çinilerden sümbül kokusu gelir.

Karşına ya iki sedef çekmece,
Ya iki mücevher kutusu gelir.

Vezirlerin iki tuğlusu gider,
Arkasından yedi tuğlusu gelir.
Şurada aptes alır Hüdavendigâr:
Yerden suyu, gökten havlusu gelir.

Dedeler adına "Meriç" demişler:
Sınırdan bir ana kuzusu gelir.
Arda'dan su içer turnalar, akşam..
Tunca'ya Tuna'nın kuğusu gelir.
Bülbülada'sını görsen sanırsın
Meriç'le Tunca'nın yavrusu gelir.
Bir yelpaze açar vadi, çiçekten:
Yurdumun şahane tavusu gelir.
Kovanlar, bahçeler birbirlerinin,
Ovada, kapu bir komşusu gelir.
Kovanlar, bahçeler, bağlar üstüne
Akşamın ya sisi, ya pusu gelir.
Sular der ki: "Uyu, Edirne'm uyu!.."

Mahzun Edirne'nin uykusu gelir,
Sazlardan nilüfer kokusu gelir.

Görünür yollarda bir başka yavru:
Sana Edirne'nin ahusu gelir.
Şimdi göğüslerin en haşarısı,
Şimdi dudakların uslusu gelir.
"İşte tenlerin en beyazıl.." derken
Bakışların da en durusu gelir.
Söyletebilirsen, konuşturursan

Ruha, sanki, bir dupduru su gelir,
Saçlarından ıtır kokusu gelir.

Taşları kararmış bir yol ucunda
Üçşerefeli'nin kapusu gelir.
Şu yana dönersen Eskicami'nin
Kesilmiş, biçilmiş avlusu gelir.
Atınca üç adım daha ileri
Bir serin kubbenin kuytusu gelir,
Dünyanın en güzel minareleri

Ve kubbelerin en uslusu gelir:
Türk'ün Trakya'da tapusu gelir.

Mihrabında bir teravi kılmaya
Denizler ardından yolcusu gelir.

Bilsen ki bağrında kanar bir yara,
Yarasını sarmak arzusu gelir.
Mahya olmak için Sultanselim'e
Göklerden yıldızlar ordusu gelir.

Kubbeler menekşe, şerefeler gül..
Mermerinden çiğdem kokusu gelir.

Yazık ki yıkılmış Karaağaç'tan
Bugün artık ağıt kokusu gelir.
Edirne'ye "Mahzun Edirne!" sözü
Şimdi sözlerin en doğrusu gelir.
"Şu köprü köprümdür, geçeyim" dersen
Önüne yabanın namlusu gelir.
Şimalde baçene çıkmak istersen

Yolunu bekliyen bir pusu gelir
Ve hıyanetlerin kuyusu gelir.

"Nerdesin ey tarih?" dersen gözüne
Serdengeçtilerin koşusu gelir.
"Hani torunum?" der şehit ruhları;

Sana bir imtihan kaygusu gelir,
Cevap verememek korkusu gelir.

Çık da yeri, göğü dinle Kıyık'ta:
Tabyalardan hücum borusu gelir.
Tüter, buram buram tüter topraklar,
Topraklardan barut kokusu gelir.

Doya doya doldur göğsünü yolcu:
Genzine Arda'nın buğusu gelir.
Silinir tepeler, silinir dağlar;

Filbe'si, Sofya'sı, Şumnu'su gelir
Ve Kızanlık'tan gül kurusu gelir.

Şurda, "Sarayiçi" derer yoluna
Dünyanın en güzel korusu gelir.
Şimdi ışıkların köpük gibisi,
Şimdi gölgelerin koyusu gelir.

Kırkpınar'dır, birbirini tutmaya
"Benim" diyenlerin pazusu gelir.
Akar kalabalık, adaya kol kol...
Yolcusu, izcisi, avcısı gelir.

Bekle akşamı ki, akşam dalların
Bülbülü, ishakı, puhusu gelir.
Doldurur rüyanı eski âlemler..
Şarap, altın taşlar dolusu gelir.
Açma son sayfayı... ki yüreklere

En asîl intikam duygusu gelir
Ve yeminlerin en kutlusu gelir.

Şu dalları yaprağından öpmeye
Gökyüzünden saman uğrusu gelir.

Biz geldik, gideriz... Doğacaklara
Edirne'de doğmak arzusu gelir.

Arif Nihat ASYA
(Damla Dergisi, 25 Ocak 1949)

EDİRNE DESTANI

Süngümüzle serdik toprağa yası,
Sınırda can veren yaman burdadır.
Bir şehir değildir; vatan burası,
Mermerde yıkanan zaman burdadır.

Yıkılmaz bir dağdır Türk Selimiye,
Cihana sunulan eşsiz hediye,
Tarihi okuruz bilmem ne diye,
Nef'îler, Fatihler her an burdadır.

Kubbeler üstüne eğilmiş sema,
Ezanlar geçmişten akseden neva,
İnanmak, dert için biricik deva,
Yeşiller güzeli canan burdadır.

Hamamlar, çeşmeler serpilmiş yer yer,
Yüzlerce minare gökleri deler,
Hep Türk'ün eseri hanlar, köprüler,
Değeri ölçüsüz mekân burdadır.

Tarihe gömülen izdir her sokak,
Çiniler yeşildir, mermerler ak-pak,
Tam insan olmaktır eser yaratmak,
Dehânın yücesi Sinan burdadır.

Meriç'te her gurup bir olgun nardır,
Arda'da her yaprak güldür, bahardır,
Tunca'da her gölge Sinan'a yârdır,
Aliş'i yaratan insan burdadır.

Üç gelin görünür Buçuktepe'den,
Ruh olur burada bir avuç beden,
Tek dua yükselir binbir kubbeden,
Kurşunla kaplanmış Balkan burdadır.

Bin şehit yatağı her zerre toprak,
Saray'da olanı zordur unutmak,
Mazi gönüllerde, ellerde bayrak,
Toprağı ıslatan al kan burdadır.

Kitaba geçmemiş destan tabyalar,
Kıyık'ta dinlenmiş geçen yaylalar,
Bir sanat mihrabı olmuş kayalar,
Yurdun tek taşına tapan burdadır.

Ezelden vurgunuz hakkın sesine,
Palavra savurmak elin nesine,
Eserler şahittir bizim Edirne,
Bu yurdu öz vatan yapan burdadır.

Vefanın örneği tertemiz kızlar,
Ne gözler aldanır, ne gönül sızlar,
Tanrı'ya kalsınlar gökte yıldızlar,
Cefası sevilen fettan burdadır.

Kimsenin olamaz, Türkelidir bu,
Namusun, şerefin temelidir bu,
Bir ölmez milletin emelidir bu,
kanını toprağa katan burdadır.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Damla Dergisi, 13 Aralık 1948)

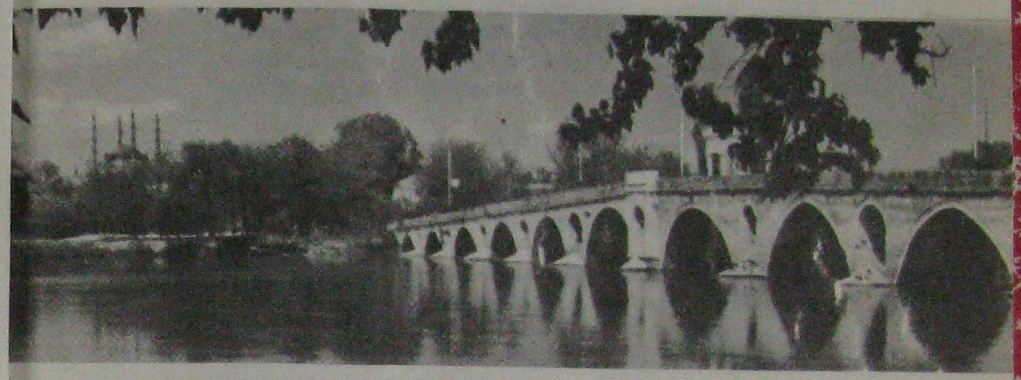

MERİÇ'TE AKŞAM

Çatlar ateşinden bulut saksıları;
Ufuk al bir lâle veren bir bahar;
Suları ürperten bir fısıltı var;
Eğilip tarihten içer gibiyiz.

Her gölge, yolcusu karada bir sal;
Böyle akıp giden koca bir masal;
Suya vurup duran mızraptır her dal,
Bir gizli makamı seçer gibiyiz.

Sular, diyor: "Bu hız, ne hırs, ne hile,
Kirlendik yabancı ayaklariyle
Teyemmüm edip Türk topraklariyle
Denizden ak-pak geçer gibiyiz.

Akşam! Nasıl ektin, nasıl da biçtin?
Gün, olgun bir tarla, sulara düşkün;
Harmanı denizde kurarız bir gün
Suda al bir ekin biçer gibiyiz.

Kalmamış dalların dermanı artık;
Eğilip su içme zamanı artık;
Edirne, minare ormanı artık
Kubbeden kubbeye göçer gibiyiz.

Behçet Kemal ÇAĞLAR
(Yücel Dergisi, Ağustos 1945)

SELİMİYE DESTANI

Kaleler yıkılmış, çanlar tıkanmış,
Vay ne haller olmuş bizim Balkan'a!
Her yanan kül olup dibe dayanmış,
Dört taş mum, tükenmez, yanar Sinan'a.

Yıldızlar bir gece nurunu serpe,
Rab sabaha karşı eğile öpe,
Başında inanı bir kurşun tepe,
Bakma başka dağ başında dumana.

Kaynar için için bizim Edirne,
Habbe habbe değil bu, kubbe kubbe,
İmanın kaynayıp taşması mı ne?
Akıl ermez yıkılana yanana.

Bir bitmez secdede yerdeki deden:
Duydukça ruh uçar, serilir beden,
Üç ezan okunur bir minareden;
Her çan boş çıngırak bir boş yalana.

Nasıl bel bağlamaz, can vermez insan,
Kulunu yaratan yapmış bu inan
Eserin ayakta nerdesin Sinan?
Tunca arar hep dolana dolana.

Taşan nedir, görmeyen aldanır.
Dört fıskıyeyi dört minare sanır.
Baktıkça hasretten Meriç kıvranır
Bu cami denilen taş şadırvana.

Var mıydı bu kubbe, Tanrı'm çatında?
Sekizinci de bu mu göğün katında,
Bayginlar ayılsa bunun altında,
"Gök bu muydu?" diye soran sorana.

Sormayın dostları: "Âşık kandedir?"
Koca Sinan "âşık Ömer" sendedir,
Arşa dayandığın merdivendedir,
yerde sürünenler gelsin amana.

Göğe mühürlüdür sende ahdımız;
Ayrılamaz kaderimiz, bahtımız;
Edirne ikinci payitahtımız!
Bizce sen bir yana, dünya bir yana.

Behçet Kemal ÇAĞLAR
(Benden İçeri, 1966)

SELİMİYE

Selim'lerden kalma muhteşem miras,
Sinan'lardan kalma şanlı hediye..
Kuvvetin tuğrası, san'atın mührü,
Kubbeler kubbesi bir Selimiye.

İşte tarih, işte batıyla doğu..
Görenler göstersin böyle bir kuğu!

Onu günler tanır, geceler tanır,
Dalgibi ince dört minaresinden..
Sanırlar ki toprak ananın sütü,
Fışkırır toprağın fıskiyesinden.

İlhamın, emeğin pîri, ne yaman
Bilmeceler koydu taşlar altına:
Nesiller hayran, asırlar hayran
Bu kurşun, bu mermer saltanatına.

Dikmişler vererek, sanki el ele
Selim'le Sinan,
Şu dalga dalga
Dağların önüne bir dalgakıran!

Ben böyle gördüm,
Torunum da böyle görecek:
Dışarda kurşunun kovan, içerde
Mermerin petek.

Söyleyin zamane yolcularına:
Ey Çifte Kumrulur, ey güvercinler
Şu tepeye konmuş nazlı kuğuyu
Ürkütmesinler!

Oynamasın Altın Top'un, yerinden..
Kaldı Edirne'nin altın devrinden.

Duvarlar, sütunlar ve minareler,
Başlıbaşına bir eser, her biri..
Duvarlar, sütunlar ve minareler
Duruyor taptaze, dimdik, dipdiri!

Ne bir el sürçmesi, ne de bir yanlış..
Ki en ufak zerre kımıldamamış.
Kıl kadar ileri, kıl kadar geri..
Her parça beğenmiş konduğu yeri.

Uzaklara bakan şu tepe bile
Sinan'ın eliyle çatılmış gibi.
Ve üzerindeki âbidenin her
Taşı teraziyle tartılmış gibi.

Çağlayan gibisin ey Selimiye:
Mermerler, ışıklar köpüklerindir..
Çağrın bir elsin ki, şerefeler
Yüzüklerindir.

Yandı kandiller, yazıldı mahyan..
Yine pırılpırıl kuruldu sofran;
Yüreklerimizi yıkadı billûr
Avizelerinden içtiğimiz nur.

Köyümün kızları, buhurdanına
Yürekler koymaya geldi uzaktan
Ve çiçek açtı
Mermerde, mermeri öpen dudaktan.

Bildik çinilerin körpeliğinde
Konuşan dili:
Mavi, Akdeniz
Mavisiydi; yeşil, Kıbrıs yeşili.

Eski Edirne'yi, ben, adım adım
Ararken Edirne sokaklarında
Anladım, bildim ki şahdamarlarım
Vurur senin mermer şakaklarında.

Seller, zelzeleler ne derse desin;
Sen, yine o eşsiz Selimiye'sin.
Fakat -tarihime, adıma yazık.-
Ben ne Selim, ne de Sinan'ım artık!

Kükriyen, şahlanan, koşan, atılan
O mutlu yiğitler, o mutlu iman
Sınırlar aşmayı kuşlardan değil,
Öğrendi senin ezanlarından.

Ne bilsin Selim'ler, ne bilsin Sinan
Ki avlun bu kadar küçülecekti.
Ey ilâhî kubbe; sana avlu, bir
Kıt'a gerekti!

Arif Nihat ASYA
(Damla Dergisi, 25 Nisan 1950)

SİNAN'I ANIŞ

Ulu Selimiye önlerinde biz,
Bir ölmez mimarı anmaya geldik.
Sinan'ın aşkıyla coştu kalbimiz,
Sanatın hazzına kanmaya geldik.

Saygıyla anarak yüce ismini,
Eşsiz mabedine yüz sürmekteyiz.
Gökte kucaklarken melekler seni,
Gölgenle yanyana yürümekteyiz.

Gönülden anıyor seni her insan,
Göklerin üstünde yer bulacaksın.

Yükseldin, Tanrı'ya ulaştın Sinan,
Yüzyıllar geçse de varolacaksın.

Adını cihana bak haykırıyor,
Taştan yarattığın yüzlerce eser.
Göklerde hep seni sorup arıyor,
Kurşun kubbelerle taş minareler.

Sır dolu kubbeler gölgesinde biz,
Bir yıldönümünü hep yada geldik..
En temiz hislerle taştı kalbimiz,
Sinan! Sinan! diye feryada geldik.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Bir Haykırış, 1934)

UNUTAMADIĞIM ŞEHİR

Sen unutamadığım şehir,
Gönül bağladığım belde.
Duyguda, istekte, emelde
Dilediğim, andığım
Acılarıyla yandığım şehir.

Yönünü, yöresini karış karış bildiğim,
Yağmurunda bakışımı sildiğim,
Donuk sonbaharında
Islak sisini soluduğum,
Nöbet tutup toprağını koruduğum şehir.

Özlemle aralanmış yemyeşil bir çift dudak.
Bir yanda Söğütlük'ün, bir yanda Sarayiçi.
Tunca'yı, Arda'yı, Meriç'i
Öperken gördüğüm
Sihiriyle şiirimi ördüğüm şehir.

Aklımdan geçiyor yine bir bir
O çapkın güzelliklerin, saygılı dostların,
Saygılı dostlukların, kız öğretmenin
Hazlarını, acılarını duyduğum,
Gönlümce yaşantısına uyduğum şehir.

"Bakkallar satıyor karaca üzüm."
Horozlu bayırında gülerdi yüzüm.
Unuttum artık gönülden gülmeyi,
Bir yürek dolusu gülerken bile,
Islanır gülüşüm sessizce yaştan.
Edirne'm, Edirneli'm,
"Sen çıkardın beni baştan."

Toprağında Türklüğün taştan tuğrasıdır
Muradiye, Selimiye, Yıldırım,
Karanfiloğlu'nda bir taş kaldırım.
Ruhuma seslenirdi her sessiz sabah.
Bağışla, bilmedim dile getirdiğini
Bir gazi gururu mu, keder midir, ne?
Tüm güzelliğine tutkun olduğum,
Sevdiğim, saydığım, soylu Edirne!..

Mustafa ÖZTİN
(Edirne ve Kırkpınar Şiirleri, 1986)

ÖÇ

Ah kardeşim, Edirne'yi unutma!
Güzel göğsü üç ırmağın uğrağı,
Her birinin suyu, şehit kanı kokan bir kevser;
Her ne eksen altın verir toprağı;
Onun yeşil bağlarına cennet diyor şairler...

İmparator Adriye'nin yapısı,
Âlî Osman hakanları elleriyle süslemiş,
Payitahtın Avrupa'ya kapısı,
Çelik gibi kal'alarla kilitlenmiş, gizlenmiş.

Bundan beşyüz altmış sekiz yıl evvel
Lala Şahin arkasında gözü yılmaz bir ordu,
Onu aldı düşmanlardan; bu güzel
Devletinin doksan sene tahtı orda kuruldu.

Ordaydı padişahın sarayı;
Cuma günü, ezan sesi göğe akın ederken
Ulu Hakan at üstünde caimiine giderken
Hep melekler seyrederdi alayı...

Şimdi artık ne melek var, ne ezan.
İkiyüze yakın cami, yirmi iki medrese.
At bağlandı, put takıldı, oldu ahır, kilise.
Ne kadar çok, ne kadar çok kız, kızan

Bulgarlar'ın dudağıyla kirlendi;
Yüce İslâm namusunu yıktı kirli kucaklar.
Camilerde şarap içip tepinirken alçaklar
Açlığından herkes ekmek dilendi.

Toprakları şehit kanı suladı.
Ot çiğnerken, ağaç yerken hasta, cansız askerler,
Ev basarak para çalan, kan söndüren her nefer
Bileğine bir sırma saç doladı.

Sultan Murat, cennetinde dövünüyor bu hale,
Lala Şahin yüreğini dağlıyor,
Mimar Sinan, için için ağlıyor,
Ah bu kadar sefil olmak gelir miydi hayale.

Beş buçuk ay göğüs gerdi, namusunu korudu,
Sürü sürü tepeledi Bulgar'ı;
Teslim oldu; fakat alnı yukarı.
Sen alçaksın, ey kardesim, unutursan bu yurdu.

Sakın sakın Edirne'yi unutma;
Öç almanın vakti gelir, sen kendini uyutma!..

Celâl Sahir EROZAN
(Altun Armağan, sayı: 2, 1913)

Öç şiiri iki bölümdür. Kitaba, yalnız Edirne'yle ilgili ikinci bölüm alındı. U.T.

EDİRNE DESTANI

Tanrı kıldı mümine farz Kâbe'yi ziyaret,
hacca gitmiş olursun Edirne'yi tavaf et.
Taşı, toprağı kandan, nuru parlar Huda'nın,
Semasında ruhları dolaşır şühedanın.
Ben Edirne dendimi Tuncalaşır, şaşarım,
Onun ünlü adına tarihimi yaşarım.
Canlanır gözlerimde şahlanan yağız atlar,
Kosovalar, Varnalar, Yıldırımlar, Muratlar.
Fatihler, Süleymanlar, burda otağ kurdular.
Burdan yola çıktılar çağlar açan ordular.
Yollarında izi var bayraklaşan erlerin,
Hâlâ duyar gibiyim sesini mehterlerin.
Kükreyen sularından bize hayat geliyor,
Dalgaların üstüne saf saf ecdat geliyor.
Dünün ruhunu sanki ırmaklar temsil ediyor,
Sesinde bazen heybet, bazen duyulur keder.
Mazi dile geliyor her yılın baharında.
Tunca, Arda, Meriç'in köpüren sularında.
Şüheda ruhlarıdır bu üç nehirde taşan.
Atamdan bana kalan biricik bergüzarım.
Hislerime tercüman bu sözle oldu dilim,
Lâkin affeyle Tanrı'm buna lâyık değilim.
Beni bende hapseden sınırı yıkıp aştım,
Sıyrılıp kemik'etin bağlarından ruhlaştım.
Benliğim damla damla eridi hislerimle,
Şahlandım mazi gibi duramadım yerimde.
Yatağına sığmayan bir nehir gibi taştım,
Niğbolu'da, Mohaç'ta yalın kılıç savaştım.
Kanije'de Hasan'la, Pilevne'de Osman'la,
Aynı devri yaşadım yazdıkları destanla.

Edirne'de Şükrü'ye, Şıpka'da Süleyman'a,
Rastladım birkaç erle saldırırken düşmana.
Viyana'yı kuşattım, Sırp sındığına gittim,
O şanlı tarihimi Balkanlar'dan seyrettim.
Erdim millî gururun burda en yükseğine,
En derin ıstırabı burada duydum yine.
Bu tarihî beldeyi görmek için can attım,
Ceddim, toprağına kan, ben de gözyaşı kattım
Koştum sılaya gittim, toprağına yüz sürdüm,
Bahçeleri tarumar, gülleri solmuş gördüm.
Ben mi yanıldım bilmem, sen mi mahsus görü
Gözlerimi yaşarttı halindeki bu hüzün.
Her ne kadar olmuşsa böyle Edirne harap,
Cami yıkılsa derler, kaybolmaz yine mihrap.
Bütün ihtişamına şahit bu harabeler,
Gök delen minareler, kanatlanmış kubbeler.
Yapılmış her eserin en güzel, en ulusu,
Albümdür bu şehir şaheserler dolusu.
Şehir bir kitap, oku, yolları yaprak yaprak,
Nişan taşır tarihten her taş, her karış toprak.
Şu eve bahar dolmuş, şurda avlanmış hünkâr
Baktıkça sağa sola canlanır hatıralar.
Adı dillere destan gel de gör Kırkpınar'ı,
Dört yana burdan gider cihan pehlivanları.
Sarayiçi'nde duran kemirilmiş ağaçlar,
Görenlerin intikam hislerini kırbaçlar.
Baktıkça bu izlere donar damarlarda kan,
Gelen giden değildir, değişir burda insan.
Gelmez, görmez olaydım, halin yürekler yakar
Pencereden şu Yunan, kapından Bulgar bak

Tevfik BİLGÜ
(Edirne Gazetesi, 24 Kasım 19

EDİRNE İÇİN

Ağla, sevdiceğim!.. Gül ruhlerinden,
Jaleler dökülsün; nevbahâr oldu!
Harâbât ellerin bülbüllerinden
Bu ıssız bahçeler nâlekâr oldu.

Gördüğüm goncalar, sitem dağıdır.
Ağla ruhum ağla!.. Şimdi çağıdır.
Iğın gözyaşları keder dağıtır.
Sular bile coşup bîkarar oldu.

Bir vakit başında hummâ uçardı,
Ağaçlar yoluna çiçek saçardı;
Bastığın yerlerde çiğdem açardı,
Bir yıldır o yerler hep mezar oldu!

Sevgilim, seninle bağdaşalım gel!
O geçmiş günlere ağlaşalım gel!
Sinende tuttuğun gonca-i emel
Sarsar-ı kahrile târûmâr oldu!

Hey Rıza, hastayım, gönül şen değil,
Misafirhânedir bu, gülşen değil,
Sevgilim, ağlayan sâde sen değil!
Bu mâtemle herkes zâr zâr oldu.

Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞI
(Serâb-ı Ömrüm, 1949)

ÇANAKKALE'DEN EDİRNE'YE

Kim demiş Çanakkale'deyim?
Kim demiş Edirne'den
Uzak, uzaklardayım ben?
Sabahları Ayşekadın'da,
Akşamları köprülerdeyim.
Kâh Karaağaç yolunda,
Kâh Muradiye'deyim.

Kim demiş Çanakkale'deyim?
Meriç'te yüzen kayıklarda,
Keyfimce kurulurum.
Ve bir gül-ü ranaya
Tâ gönlüden vurulurum.

Zaman yok, mesafe ne demek.
Hatıralarımdır dillenen,
yollarda çiçek çiçek.
Ölsem de bilirim dildeyim.
Bazen bir sarı gül yaprağında,
Bazen mahzun bir gönüldeyim.

Kim demiş Çanakkale'deyim?
Gün olur Meriç kıyılarında,
Gün olur fatihler sırasındayım.
Gün olur minareler, kubbeler,
Gün olur tuğlar arasındayım.

Kim demiş Çanakkale'deyim?
Kıyık'ta uçan turnanın
Kanadında ben varım.
Deniz rengi göklerden
Yâre selâm yollarım.

Kim demiş Çanakkale'deyim?
Şu gül yaprağı bana,
Edirne diyarından geliyor.
Her güzel şey gönlüme,
O yurdun baharından geliyor.
Aşkımdır yeşeren dallarında
Ve kalbim şebnemdir,
Sapsarı ayva yapraklarında.

Kim demiş Çanakkale'deyim?
Arada ne Boğaz,
Ne Saros, ne Korudağlar.
Yumdum mu gözlerimi Edirne'deyim.
Kızları gül kokan o güzel yerdeyim!

Çanakkale-10 Ağustos 1951
Uluğ TURANLIOĞLU
(Aşk ve Vatan Şiirleri, 1957)

EDİRNE'DEN ÇANAKKALE'YE

Kim demiş Çanakkale'desin,
Kim demiş evinden uzak,
Çok uzaklardasın.
Sabahları Ayşekadın Camii'nde
Okunurken ezan,
Rüzgârlar getirir sana
Yemyeşil Çınar'lardan,
Her derde deva Pınar'lardan
Binlerce, yüz binlerce selâm.

Hâle'li gecelerle
Lâcivert akşamlarda
Öpüşürken Meriç'le Arda
Köprülerde akseder
Neva makamında bir şarkı.
Ve mısralar dolaşır
Lâle dudaklarda.

Şu anda bir naziredir
İsrail'in meyhanesi
Ömer Hayyam tekkesine.
Bu loş meyhanede,
bizi aydınlatmak için,
Ömrünü tüketen
Titrek bir mum ışığında,
Üç-beş kafadar
Kulak verir
Senin eski yıllardan kalan sesine.

Kadehler konuşur;
Mısralar uyanır uykusundan.
Anılır devri saltanatı esbakı
Fakir Edirne'nin,
Şiir Edirne'nin.
Ardından okunur destanı kebiri
Çanakkale'nin.

Nice Uluğlar, nice Mehmetler
Gelir geçer,
Alın yazısı gibi.
Ve bir masal olur maceralar
Bir varmış, bir yokmuş.
Sen Çanakkale'de,
Bizler Edirne'de.

Aslında bu vatan,
Ne Çanakkale, ne Edirne.
Ne Ankara, ne Ardahan, ne Van.
Bu vatan,
Her zerresinde,
Hepimizden avuç avuç kan.
Bu vatan,
Bazen,
Edirne köprüsünde bir şarkı.
Bazen,
Çanakkale'de yüce bir destan.
İşte budur vatan.

Mehmet Bozkurt ESENYEL
(Edirne ve Kıkpınar Şiirleri, 1986)

Bu şiiri, Uluğ Turanlıoğlu'nun "Çanakkale'den Edirne"ye şiirinden esinlenerek yazdım.
Çınar, Pınar-Hâle, Lâle Turanlıoğlu'nun erkek ve kız çocuklarının adlarıdır.

M.B.E.

EY MERİÇ!

Edirne'mizin düşman istirdadı sırasında
Çatalca mebusu Şakir Beyefendi'ye

Ey Meriç, hasretle yandım; ak, dökül nîrânıma!
Kevserin versin teselli sönmeyen hicrânıma.

Ayrı düştüm nâzenin salihlerinden münhezim,
Ah, bilsen.. Ah bilsen.. Ben yetimim, sensizim.

Sen de ayrıldın mı "Ay-yıldız"dan, ey dilber Meriç?..
Kanlı zulmetler midir sînende artık muhteliç?..

Of târih ağlıyor, fikrim perişan ağlıyor..
Gözyaşım gûya senin membalarından çağlıyor...

Çağlayan membaların vaktiyle Türk'ün hükmüne
İnkiyat eylerdi, düştük fakat günden güne,

Gitti elden muazzam, nazlı, hemşiren: Tuna!
Ah, o gün biz biz azim iklim verdik düşmana.

Sendin artık bir teselli, ey Meriç, hüsran için.
Ayrılıp kızkardeşinden bizler olduk kardeşin.

Lâkin, eyvah, aldılar bak şimdi bizden bir cihan!
Bir cihan gaspettiler ki eskiden mağsub olan

Muhteşem hemşirenin târihe kaldı matemi;
Şimdi ben, öz kardeşin, kaybettim ulvî annemi.

Bir cihan gaspettiler ki gevherî toprakları...
Bir cihan terkeyledim ki kevserî ırmakları...

Ah, ben bir böyle cennetten cüdâ düştüm bugün.
Böyle bir mâtemle yandım, bir cehim oldum bütün.

Hasretimden yandım; âlem duymuyor âvâzımı!
Âlemi yaksam da söndürsem muazzam gayzımı!

Sensin ancak bir teselli, ey cefa görmüş Meriç!
Bir teselliden de mahrumiyetin câiz mi hiç?

Bin belâ.. Bir tek teselli! Ah, vicdan yok mudur?
Derdimiz pek çok, fakat bir tek teselli çok mudur?

Nâzenin sahillerinden ayrılan kardeşlerin,
Ayrılan evlâtların idbâre olmuş mukterin.

Ey Meriç, sen Türklüğün gözyaşlarından cûşa gel!
Ağlayan Türk kavminin gönlünde sensin her emel!

Her emelden ye'se düşmüş, kalkamaz bir milliyetin,
Bir kadersiz milletin ahiyle cûş etmez misin?..

Yok, hayır!.. Tuğyân edersen sen boğarsın düşmanı.
Bense ant içtim: dökülsün şanlı süngümden kanı.

Sandılar: galip gelenler gelip artık dâimâ!
Sandılar: mağlup olanlar galip olmaz bir daha!

Ey Meriç, aldandılar; aldandılar! Sen çünkü bil:
Bizleriz, bizler müebbet sahibin; düşman değil.

Membaın: Dağlar değil, tarihin vicdanıdır.
Aktığın: Derya değil, ruhumun ummânıdır.

Bir muvakkat cezrolup bir an çekildim, şimdi de
Sermedi milliyetin maddiyle geldim gayrete.

Ey Meriç, gazi Meriç!.. Şi'rimde namın mübtehiç.
Şânımız nâmınla her dalgandan olsun mümteziç!

Enis Behiç KORYÜREK
(Mîras ve Güneşin Ölümü, 1971)

KURTULAN MELİKE

Ey, sinesinde güller açılmış güzel diyar,
Ey, gönlümün melikesi, dilber, edalı yâr.
Akşam uyuklayan şu ilâhi denizlerin
Kumsallarında ben seni andım derin derin.

Sahillerinde Marmara'nın vardı bir bahar.
Sakin ufuklarında harelenirken yeşil sular.
Dalmıştı gözlerim uzak, tatlı izlere,
Ay, vurdu son hayalini yorgun denizlere.

Ey, sinesinde güller açılmış güzel diyar,
Ey, gönlümün melikesi, dilber, edalı yâr.
Daldım, senin hayalini birden hatırladım;
Birden muhayyilemde hayalin adım adım
Yaklaştı; doldu ruhuma, rüya kadar güzel;
Mehtap içinde gönlüme hulya kadar güzel.
Şuh Marmara'nın açtığı asude kucaktan
Gördüm o güzel yurdumu ben böyle uzaktan.
Lâkin yine ruhum o geçen yıllara döndü,
Neşem ölü bir mum gibi birdenbire söndü.

Kaç yıl, o yeşil yurdu siyah bir gece sardı,
Kaç yıl, ufuklarda güneş söndü, karardı.
Dilber Meriç'in sahili hep soldu o samla,
Dilber Meriç'in kızları hıçkırdı o gamla.

Bir kapkara baykuş yuva yapmış çatılarda
Hulyalı Meriç, dalgalı, coşkun, gümüş Arda;
Vadilerin üstünden akıp ağladılardı;
Dilber Meriç'in kızları yas bağladılardı.

Dağ yolları tenha, ne uçan kuş, ne gülen ses,
Bir korkulu rüya ile sinmiş gibi herkes.
Membaları susmuş, kurumuş çeşmelerinden
Yorgun sular ağlar ve akarlardı derinden.

Bir yaslı karanlıkla boğulmuşken o izler,
Tufan gibi birden kabarıp taştı denizler,
Mor dağların ardında asîl ruhlu bir ordu,
Yurdumda öten baykuşu bir hamlede boğdu.
Bir hamlede kurtuldu güzel gözlü melike;
Bir hamlede şenlendi bütün ağlayan ülke...
Güldürdü solgun bahçelerin kalbini güller,
Nurlandı doğan ayla bütün gamlı gönüller...

Tam işte o imanlı ayın doğduğu gün bu,
Düşmanları Türk ordusunun boğduğu gün bu;
Artık bu güzel ülkede yas bağlamıyorlar.
Kızlar, bir uzak ufka bakıp ağlamıyorlar.

Akşam, o esaretle geçen günleri andım,
Zalim bir ateş kalbimi yakmış gibi yandım;
Ruhum kararırken bir ışık geldi uzaktan,
Dilber Meriç'in şen sesi yükseldi uzaktan:
Şair, dedi, artık yetişir eski elemler;
Şair, dedi, artık coş uzak kaldı o demler.
Şair, o siyah telleri çöz şimdi sazından;
Artık ne demir kaldı, ne zincir, ne de zindan;
Artık gü zel ülkede yas bağlamıyorlar,
Kızlar, bir uzak ufka bakıp ağlamıyorlar...

Osman Nuri ERGENE

(Paşaeli Gazetesi, 25 Kasım 1924)

SULTANSELİM VE SİNAN

-Sabahleyin-

Titrek uzun bir feryat.. Doğrularak dinledim!
Gülerken ben de güldüm; inliyorken inledim!
Mecalsiz adımlarla sürüklendim bahçeye:
O ses hep yükseliyordu hep inleye inleye!

Gümüş sisler içinde uzanan minareler
Benim küskün kalbine akıttı, neler neler...
İnsanların feryadı taşı mı deliyordu?
Bu ses o taşlardan mı, kalpten mi geliyordu?

-Akşam-

Kalbim binbir acıyla inliyor inim inim,
Pembe hava içinde muazzam "Sultanselim"
Gümüşten kollarını göklere kaldırıyor!
İçimdeki buzları bu manzara kırıyor...

Gözyaşları düşüyor gönlüme damla damla
İçimden ağlıyorum hem sevinçle, hem gamla!
Minareler azimkâr dört kol gibi göklerde!
İçimdeki hicran da açıldı perde perde!..

-Gece-

Karanlıklar çok derin... Yıldızlar çok neşeli
Saçlarımı okşuyor gecenin serin eli.
Karşımda "Sultanselim" pembe güzel ve büyük
İçimden diyorum ki: "Hayat pek hafif bir yük"

Yaşamak bana kolay, cazip, tatlı geliyor;
Gece gönlüme ışık iki katlı geliyor...
Seviyorum hayatı, hayat güzel! diyorum;
Ulvî Sultanselim'i daha çok seviyorum!

-9 Aralık-

Üçyüz kırkyedi seni geçmiş de üzerinden
Hâlâ bu acı günü duyuyoruz derinden;
Hâlâ yüreğimizde çarpıntıları kanın
Yadediyor ismini çok sevgili "Sinan"ın!

"Sultanselim" de bugün, içten kederli gibi;
Bu matemle mi üzgün onun da hisli kalbi?
Ona da mı bu hicran bir müebbet hediye
O da feryat eder mi: "Ah Koca Sinan!" diye.

Halide Nusret ZORLUTUNA
(Millî Mecmua, 15 Aralık 1922)

SELİMİYE VE TUNCA

Kubbende Huda'nın okunur hüsnü celisi,
Sakfında Selim'in ebedî lem'ası vardır;
Ey ruhumun şifayi ezelisi
Karşındaki timsali siyah çehreyi kaldır!

Her secdeme bir tayfı melâik veriyor ses,
Her gözyaşımın lâhnı münacatı senindir.
Feryadına, hembeste, mezamirine ma'kes
Dilheste, yanan giryeyi hüsranımı dindir.

Maziye rucu eyledi fikrim, yine hulya
Bir gözyaşı var leylî hayalimde uyuklar,
Emmiş bütün alâmını bir giryeli mâna,
Dalmış yine rüyayî mesafete ufuklar.

Bir muhtazırın giryeyi nalânı mı ahın?
Ruhundaki yelda getirir dilleri vecde;
Ezsin bu soluk çehremi matemli nigâhın
Mihrabına etsem ne olur ye's ile secde.

Ağlar yine ey Rabbi gazap kulların işte,
Bir bir geliyor karşıma ervahî güzeşte;
Gökten yere kan yağdı melekler yine epkem
Ömrün eriten kahrı siyahiyle gebersem.

Feryadıma her yer sağır olmuş ebediyyen
Ey Rabbi gazap, Rabbi tahassür, beni senden
Şekvalara sevk eyliyen anatı siyah bent
Mazıde değil, kanlı vekayidedir elbet.

Bir kanlı tecelli ki mesaiple sürünsün,
Lâyık mı vatan şimdi uzaklarda görünsün.
Tâ arşa kadar yükselen avare dualar
Hâlâ o mübarek vatanın yadını ağlar.

Ey hüsnü mealisi biten sevgili Tunca!
Binlerce vatan yavrusu kurbanın olunca;
Ben mi kalayım yadı hayalinde emeldûr?
Kes zemzemei narını inletme yeter, dur.
Bu şairi dilhesteye, bir besteyi giryan
Bir nevhai matem duyur, azürde vatandan.

İskeçeli Mehmet Sıtkı
(Yarın Dergisi, 4 Ağustos 1922)

EDİRNE'Yİ ANARKEN

Gözyaşlarımla büyüdü içimdeki bu hasret,
Kuruyan gözlerimden ak ve pınarlaş ey Meriç!
Buharımı soldurdu, kışa çevirdi gurbet,
Yeşile bürün, yaklaş, içimde taş ey Meriç!

Sularınla temizle, bu hasretin pasını,
Beni sonsuza götür bir kefen olup sar da.
Sen doldur şiirimin bomboş kalan tasını,
Edirne'nin neşesi, tarihin kızı Arda.

Kıyın olsam uzansam ben de boylu boyunca,
Söğüt olsam yeşersem kucağında her sene.
Ey vatanın timsali hasret kokulu Tunca.
Sensiz bir an yaşanmaz ey sevgili Edirne!

Tanrı'ya varan yolu burada buldu Sinan,
Burada minareler Türk'ün çelik süngüsü.
Yıldırım'da, Kıyık'ta tabyalar birer destan,
Köprülere yazılmış Edirne'nin türküsü.

Yemyeşil Bülbülada, keder bilmeyen ada,
Bülbüllerin öz yurdu, nağmelerin vatanı.
Edirne'ye vurgunum, bu sevda başka sevda,
Ey Türkoğlu, bu yurdu iyi bil, iyi tanı.

Mavi Tuna hasreti gözümde tutuşunca,
O ıslak gözlerine sakın gölge düşmesin.
Bağrına basar seni Arda, Meriç ve Tunca.
Sabah-akşam kalbime dolsun hicranlı sesin.

Mehmet Bozkurt ESENYEL
(Önder Gazetesi, 26 Temmuz 1984)

EDİRNE BAĞLARI

Taze, kart kütüklerde salkım salkım üzümler.
Beldenin genç kızları gölgelikte gülümser!
Buz gibi su içilir kalaylı bir bardaktan,
Kalbe akan bir şarkı; gelir karşı çardaktan!

MERİÇ

Durgun sular.. kurumuş sazlar.. ufalmış bir yol
Bazen bu durgun sular ayrılır, akar kol kol!
Saatlerdir ağını suya atan balıkçı,
Sazan gelmediğinden düşünür acı acı!..

M.Faruk GÜRTUNCA
(Anadolu, 1939)

EDİRNE

Bir şanlı genç canlanıyor gözümde
Yirmisinde var, yok
Bilgili, ince, ozan, insansever
İkinci Murat'ın oğlu, kartal burunlu, yüksek onurlu
İkinci Mehmet
Atası Murat Hüdavendigâr'ın aldığı
Alıp başkent yaptığı Edirne'de
Doğduğu Edirne'de
Doğuya doğru bakıyor
İstanbul'a bakıyor
İkinci Mehmet'i, Fatih Sultan Mehmet yapacak
Düşler kuruyor
Sen Edirne'sin
İstanbul'u Türk kenti
İstanbullu'yu Türkiyeli yapansın

Özsuyun geliyor çok eski köklerden
Yüzlerce, binlerce yıl öncelerinden
Traklar'dan, Avarlar'dan, Romalılar'dan
Krallardan, hanlardan, hakanlardan
Adını aldığın Adriyan'dan

Selâmın geliyor
Bağlarından aldıkları
Altın renkli, hoş kokulu her salkım için
Bir kese para bağlayan
Dürüst, inançlı, yiğit Türk erlerinden
Ve altından anlar gibi
Yiğitten anlayan insanlarından

Sen Edirne'sin
Değişik ulusların
Değişik yiğitlerin
Harman olduğu
Kaynaşıp kardeş olduğu kentsin

O yemyeşil Sarayiçi geliyor ötelerden
Eşsiz güzelliklerle dolu Sarayiçi
Erin ere, yiğidin yiğide ün kattığı Sarayiçi
Ve o güzelim Sarayiçi'ne doluşan saldırganlar geliyor
İşgalciler, iğrenç acımasızlar
Öldürüyorlar, süründürüyorlar
Mal izlerinden su içenler görüyorum susuzluktan
Ağaç kabuğunu kemirenler, açlıktan
İnsanlık adına utanıyorum

Sen Edirne'sin
İşgalin her türlüsünü görensin
Sıkıntının, işkencenin
Sen çileli kentsin

Ve bir komutan yükseliyor al atı üzerinde
Dik başlı gök bakışlı Mustafa Kemal
Gösterip çileli kentlerimizi bir bir
Buyruklar dağıtıyor paşalarına
—Git, diyor İsmet Paşa'sına
Git Mudanya'ya
Söyle, o alçak saldırganlara
Çıkıp gitsinler yurdumuzdan
Çıkıp gitsinler yurdumuzdan
Çıkıp gitsinler, Ege'mden, Marmara'mdan, doğumdan, batımdan
Edirne'mden, Burgaz'ımdan, Havsa'mdan
Ve koşuyor yiğit süvariler
Bayram ediyor Edirneliler

Sen Edirne'sin
Sen gazisin
Sen Mustafa Kemal'in
Kurtarıp yüceldiği kentsin

Seni izliyorum Edirne'm
Çağlar öncesinden çıkıp yola
Çağdaş doruklara uzanan çizgine bakıyorum
Okulsun, köprüsün, minaresin, fabrikasın
Sen Arda'sın, Tunca'sın, Selimiye'sin
Yurdun batıya açılan penceresisin
O uysal, o barışçı, alçak gönüllü, uygar insanlarını
O türkülerin en incelerini yaratan
O oyunların en görkemlerine ayak uyduran
O güzel insanlarını izliyorum
Seni düşünüyorum Edirne'm
Gelecek çağlara, sağlam adımlarla yükselen
Seni düşünüyorum
Ve seni seviyorum
Sen Edirne'sin
Bilirim
Sıkıntısız, mutlu güzelsin
Dilerim
Çağlar boyu
En önde yürüyesin!

Süreyya ERYAŞAR
(Edirne ve Kırkpınar Şiirleri, 1986)

KAMER VE TUNCA

Altınla bezenmiş gibisin tâbı kamerden
Gel söyle güzel Tunca mürurun nerelerden?
Nurun akıyor bence güneş doğduğu yerden
Aksin duyulur meşcerelerden, derlerden
Sen milleti ma'sume için ruhî revansın..

Sahilleri dâmânını bus ettiği yurdun
Koynunda ne pür neş'e ne pür şan otururdun
Emvacını, elhanını her gün duyururdun
Bigâne nazarlar sanıyorlardı uyurdun
Bidarı emelsin, ebedî hâkimi cansın..

Yıldızların tevkı hayalinde semâper
Bir beldei hulya yaratan şûlesi ister
Benden sana âvare -semâvat ile hemser-
Bir giryei hissîye, ebedbeste ve muğber
Ben şairi dilhaste ve sen şiiri cihansın..

Her leylei zalâmda kamerler eritirken
Bir nurı müzab uçmada afak üzerinden
Arda'yla Meriç'tir kopran ruhı yerinden
Onlar iki hemşirei hissin ki derinden
Sevdalarının hüsni hariminde nihansın..

İskeçeli Mehmet SITKI
(Son Asır Türk Şairleri, 1940)

MERİÇ VE KADIN

Nasıl bir barut düşünürse ateşi
Seni öyle düşündüm
Ey kafamın işi.
Sen ki tek pencereli odama vuran
Dört köşe bir güneşsin;
Gönül senden nasıl geçsin?
Ben ki bir yiğitim
Sen bıçağımsın
Belimde.
Bir türkü gibi dilimdesin
Çiçek gibi elimde.
Sen bir temiz bardakta
Taze sular gibi
Duruyorsun uzakta.
Fakat ey dişi kurdum
Baharın açsın bu yurdum
Uzakta durma gel
Tuzakta durma gel.
Aylar var ki
Bir yaylım ateş içindeyim sanki.
Hatıralar:
Bayat yemeklerle dolu sofralar.
Seni canım istiyor
Meriç boylarında uzanmak gibi.
Sen kırmızı bayrakta
Aylan yıldız gibi
Duruyorsun uzakta.
Nasıl düşünürsem Meriç'i
Seni öyle düşünürüm
Ey gönlümün içi.
Ölümün dizi dizimde iken
Sen daha uzaktasın
Tuzaktasın.
Sen gönlüme saplanmış bir bıçaksın
Göğsümde kalacaksın
Ey benim Meriç boylu kadınım.

Refik Fikret SAĞNAK
(6 Ok Dergisi, 15 Ağustos 1934)

Sonra sıra sıra...
Eski vatan beldeleri:
Budin, Plevne, Vidin, Kızanlık
Sanki ufuklarında
Hâlâ dalgalanmakta
Ay-yıldızlı al bayrak.
Ve destanlar destanı
Estergon kalesi
Su başı durak.
Gel gör ki
İçimizden hiç gitmiyor
O acı, o insi firak.

Sonra ve sonra...
Dedemin aziz memleketi
Burcu burcu üzüm kokan
Bağlar güzeli Lofça.
Ki o Lofça'da şimdi
Evlâd -ı fatihanlardan kalanlar
Kayalar üstünde her gece,
Yıldızları saya saya
Yaşlı gözlerle bakarlar aya.

Ve işte yine
Melül Edirne.
Ne bir ses, ne bir nefes.
Durgun Meriç'e
Dalıp dalıp
Susmada herkes.

Şu sessiz ülkede şu anda
Yalnız yağız atlar kişniyor.
Bir an durmadan al atlar,
Doru atlar, kır atlar kişniyor.
Ve Meriç kıyılarında çelik nallar
Suskun toprakları eşiyor.

Maraş köprüsünde, Kapıkule'de
Hür bayrağımız dalgalanıyor.
Lalapaşa'da, toprak siperlerde
Yağız Mehmetçikler şahlanıyor.
Ne yazık, ne yazık ki
Ufuklar karanlık,
Yollar kapalı...

Er çok,
Meydan yok!..

Uluğ TURANLIOĞLU
(Hisar Dergisi, Eylül 1976)

Askerliğimi, İkinci Dünya Savaşı'nda yedek topçu teğmeni olarak Edirne'de yapmıştım. Bu manzume, o günlerin havası, heyecanı ve esiniyle yazıldı.

U.T.

TUNCA

Çok susadım sularına,
Bas bağrına beni Tunca.
Hasret kaldım baharına,
Bas bağrına beni Tunca.

Kıyıların serin senin,
Hulyaların derin senin,
Âşık gönlüm yerin senin,
Bas bağrına beni Tunca.

Sevinç sende, melâl sende,
Mehtap sende, hilâl sende,
Bütün renkler al al sende,
Bas bağrına beni Tunca.

Kuşlar uyur, sesler diner,
Işık gökten yere iner,
Ay koynuna sanki siner,
Bas bağrına beni Tunca.

Uslu uslu aktın yeter,
Melül melül baktın yeter,
Beni nice yaktın yeter,
Bas bağrına beni Tunca.

El gözünden kaçıl derim,
Bir gonca ol açıl derim,
Gel gönlüme saçıl derim,
Bas bağrına beni Tunca.

Gurbet ilde hayat yoktur,
Hasret kalbe batan oktur,
Benim sana sevgim çoktur,
Bas bağrına beni Tunca.

Suyu bitmiş ırmağım ben,
Külçe olmuş toprağım ben,
Koparılmış yaprağım ben,
Bas bağrına beni Tunca.

Yadellerde değerim yok,
Nicesin sen, haberim yok,
Barınacak bir yerim yok,
Bas bağrına beni Tunca.

Her fısıltın ahenk olur,
Kıyıların renk renk olur,
Vefan aşka mihenk olur,
Bas bağrına beni Tunca.

Gövde sende, dal sendedir,
Mazi sende, hal sendedir,
Oğul sende, bal sendedir,
Bas bağrına beni Tunca.

Kışa ersem kar istemem,
Bahçe olsam nar istemem,
Senden başka yâr istemem,
Bas bağrına beni Tunca.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Üçsu Dergisi, Mart 1942)

TUNCA'DA AKŞAM

—I—

Söğütler rüyalı uykuya dalar,
Uzanır sulara gölge mısralar,
Akşamdan dizilen mercandır Tunca.

Gökler, suda kızıl ateşten boya,
Dallar verir; kirpik gölgesi suya,
Gölge tırmanırken yakut yamaca.

Tunca'da akşam, renk renk, dal dal olur,
Güneş suda alev bir sandal olur,
Akşam, gözlerimi tutuşturunca.

Işıklar, titreşir bir kandil gibi,
Vadiler, serilir bir mendil gibi,
Sessiz kırlar, döner boş bir avuca.

Tunca bir şiirdir, her dal bir kalem,
Bu engin şiiri ah yazabilsem!
Altın meyva gibi güneş sarkınca.

—II—

Yurda akan bir nehir daha var,
Sular, bir hasrettir, Meriç'te çağlar,
Birleşirler en son burda uç uca.

Tâ...içimde yanan kor bir arzu var,
Ah ben ide alın, götürün sular!
Hasret her üç nehir tam buluşunca.

Tunca, eski ilden getirir selâm,
İşte böyle başlar Tunca'da akşam!
Akşamdan dizilen mercandır Tunca.

Hüseyin ULAŞ
(İçimdeki Dünya, 1944)

ÜÇÜNCÜ ŞEREFEDEN

Nefes alır yanımda Sinan, Yavuz iç içe.
Üç su, üç kasidedir, o kılıç, o çekice.
Orda biter ansızın gündüz denen ak gece.

Sinan orda fısıldar: "Elini elime ver!"
Üç su, üç dev-güzelin düşürdüğü üç kemer.
Kaynayan bir imanın habbesidir kubbeler.

Gök Tanrı, yeşil dalda insan için süslenir,
Ve insan, Tanrı'sına minareden seslenir:
Ruh, ona da, ona da konmaya heveslenir.

Göğe değmiştir alın, yerde kalmıştır beden;
Ruhu "Ey vatan!" diye ezana davet eder
Bir eriştir her bakış üçüncü şerefeden.

Behçet Kemal ÇAĞLAR
(Damla Dergisi, 15 Ocak 1957)

TUNCA'MIZIN SULARI

Yaşar Faruk İnal'a

Yeşil, sarı, mor açar,
Edirne'ye renk saçar,
Tunca'mızın suları.

Ya karanfil, ya güldür,
Gür sesi güldür güldür,
Tunca'mızın suları.

Sisli dağlardan gelir,
Gönle coşku, hız verir,
Tunca'mızın suları.

Gamzesi edalıdır,
Doğuştan sevdalıdır,
Tunca'mızın suları.

Fecirde turunçlaşır,
Akşamları tunçlaşır,
Tunca'mızın suları.

Şahlanır, Tunalaşır,
Kızanlık'tan gül taşır,
Tunca'mızın suları.

Hem mana, hem de sırdır,
Çağlıyor kaç asırdır,
Tunca'mızın suları.

Köprüden dalgın geçer,
Saray'dan lâle biçer,
Tunca'mızın suları.

Boralarla savaşır,
Sınırda bayraklaşır,
Tunca'mızın suları.

Ay-yıldızla birleşir,
Bir anda şiirleşir,
Tunca'mızın suları.

Can olur, canan olur,
Sazlara derman olur,
Tunca'mızın suları.

Sinan'ı anar durur,
İçlenir, yanar durur,
Tunca'mızın suları.

Aşk olur, kalbe damlar,
Fatihleri selâmlar,
Tunca'mızın suları.

Şehitlerle yanyana,
Şeref katar vatana,
Tunca'mızın suları.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Yeni Defne Dergisi, Ağustos 1985)

SARAYİÇİ

Burası:
Sadece bir yeşil orman değil.
Kimsesiz kalmış,
Bir ıssız mekân değil.

Tarihi yapan,
Bu kutsal topraklar,
Bağrında yıllardır
Binlerce kefensiz saklar.

Bir şehit yatağıdır,
Yurdumun burası.
Hâlâ kanar
Balkan gazilerinin,
İmanlı göğüslerindeki
Kurşun, süngü yarası.

Et, kemikle çevrili,
Şu adacığın dört yanı.
Burada kana bulanmış,
Yiğitlerin mintanı.

Aç, çıplak savaşarak
Türk'ün yüce tarihine,
Burada yazdıranlar
Yeni bir destan.

Suları kızarır
Bu toprağın
Yanan guruptan.
Menkıbeler savrulur,
Mavi ufuklarında.
Destanlar eksilmez,
Bu gaziler diyarında.

Tunca'nın suları
Bulanık akar.
Şahinler semadan
Buraya bakar.
Sarayiçi'nin o günleri
Hâlâ kalbimizi burup,
İçimizi yakar.

Mustafa YILDIRIM
(Edirne ve Kırkpınar Şiirleri, 1986)

26 MART

Bu akşam ufukların derin bir yası vardı,
Gönlümce bu yasın da bir hatırası vardı.
Sahilde dolaşıyor, suları gözlüyordum,
Karşıda bir güzellik yurdu olmuştu yurdum.
Nefti kıyılariyle koyulaşmış sular mor,
Ufuklar mor ve meriç hıçkırıyor.

Sordum anlatır diye, derdini şen Meriç'in,
Bu hıçkıran, ağlayan, şiirleşen Meriç'in.
-Derdim mi dedi yolcu, bunu sen kalbine sor!
Yoksa söndü mü orda intikamla yanan kor?

Sonra uysal başını soktu taş kemerlere,
Süratle ilerledi günün doğduğu yere.
Dedi: -Yolcu, düşünme pek okadar derini
Yirmi altı mart bugün!
Durdum birden irkildim;
Sus.. Anlatma sen Meriç! onu ben şimdi bildim.
Kalbim birden intikam hisleriyle kabardı,
Ruhumda enginleşen kinden bir deniz vardı,
Haykırdım tâ gönülden ürpererek : Şen Meriç!
Çıldırtan, nağmelerle ebedileşen Meriç!
Gül.. Bugün, o gün değil, bugün hür çağlıyorsun,
Bugün şiir çağlıyor, sevinçten ağlıyorsun.

Sabahat BAYYURTOĞLU
(Üçsu Dergisi, Mart 1942)

SINIRDA SULAR

Ne o? dur diyen mi, yol kesen mi var?
Kim bu silâhlılar! kimin bu sular?

Meriç kıyılarında
Başını büktü atım:
Bulgar kurşun atımı
Yunan sekiz on adım!

Dur atım, sorgu gibi
Boynunda bükülüşün,
Sapsarı Tunca'ya bak,
Yeşil Tuna'yı düşün!

Kemalettin KAMU
(Oluş Dergisi, 1 Ocak 1939)

26 MART

Oy Meriç'im, oy Meriç'im!
Ne akıyon bozbulanık?
Yine gamla doldu içim,
Seninde mi bağrın yanık?

Düşman eli değdi bugün,
Benim temiz soyuma oy!
26 martı düşün,
Düşman çöktü kıyıma oy!

Tunca'm yine derdim büyük,
Öksüz müsün, boynun bükük?
Eski derdim deşildi oy!
Bağrıma taş basıldı oy!

Nazlı gelin şirin Arda'm,
Yine bugün yaralısın.
Yaraşmıyor sana hiç gam,
Ağlatıyor beni yasın.

Gözüm yaşla doldu benim,
İnilderim inim inim.
Suyum paktı kirlettiler,
İnlemezdim, inlettiler.

Duvağımı yırttı düşman,
Ben bir nazlı gelin iken.
O günleri düşün bir an,
Çiçeklerim oldu diken.

İy'olur mu el yarası?
Unutulmaz hatırası!
O karanlık acı günün,
Var içimde bir yarası.

Âşık Mehmet ağlamaktan
Usanmıştır ey üç kardeş!
Madem bizim aziz vatan,
Olmalıyız neşeye eş.

Mehmet Bozkurt ESENYEL
(Damla Dergisi, Mart-Nisan 1946)

MERİÇ KIYILARINDA

Kimler içten soluyor?
Bu alevler ne suda?
Renkler niçin soluyor?
Sular neden uykuda?

Öyle zorlu bir an ki
Kulaklar ses almıyor.
Daraldı dünya sanki,
Kimse nefes almıyor.

Meriç daldı derine,
Bilmem kimi anıyor.
Şaştım, ufuk yerine,
Neden Meriç kanıyor?

Beni bir hüzün sarar,
Yaşartır gözlerimi.
Bu yanmada sır mı var,
Yoksa sade elem mi?

Bu yurdun baharında,
Yok iken bir damla gam,
Meriç kıyılarında
Ağlıyor, neden akşam?

Uluğ TURANLIOĞLU
(Meriç Kıyılarında, 1935)

EDİRNE'DE BİR SALAŞ

Yine için için akıyor Tunca
Üstümüz yemyeşil kayısı, erik.
Böyle bir gecede Rıfkı Melûl'le.
Bir eski salaşta oturup içtik.

Sıcak bir un gibi yumuşaktı mevsim
Yıldızlar yakındı, meyvalar kadar.
Kulaklarımızda o şehrin sesi
Tuna'dan türküler getirir rüzgâr.

Vakit, her şey durmuş dinliyor bizi
Suya akordiyon koydu bir ışık.
Rahat uykusuna dalmış Edirne
Üstümüze eğilmiş dallar uyanık.

Refik Fikret SAĞNAK
(Herkesin Öpüştüğü Gün, 1968)

ŞU EDİRNE'NİN UFUKLARI

Bu üç nehir yolcudur, yolunca gider,
Edirne'nin belinde Tunca, bir kemer.
İlkbaharı koklarız esen rüzgârda,
Meriç mavi şarkıdır, akar sularda.
Bu üç nehir akacak, aynı damarda,
Şadırvan sularında yıkanır hu, hu...
Selimiye Sinan'ın yükselen ruhu.
Kubbeler, dualarla gebe bir ada,
Minareler ney olur başlar feryada.
Edirne'nin ufkunu intikam delmiş,
Şehit ruhları, tabya diye yükselmiş.
Ruh huzuru gibi sulh akarken yurtta,
Sıkılmış bir yumruktur her kule hudutta.

Hüseyin ULAŞ
(Yücel Dergisi, Ekim 1923)

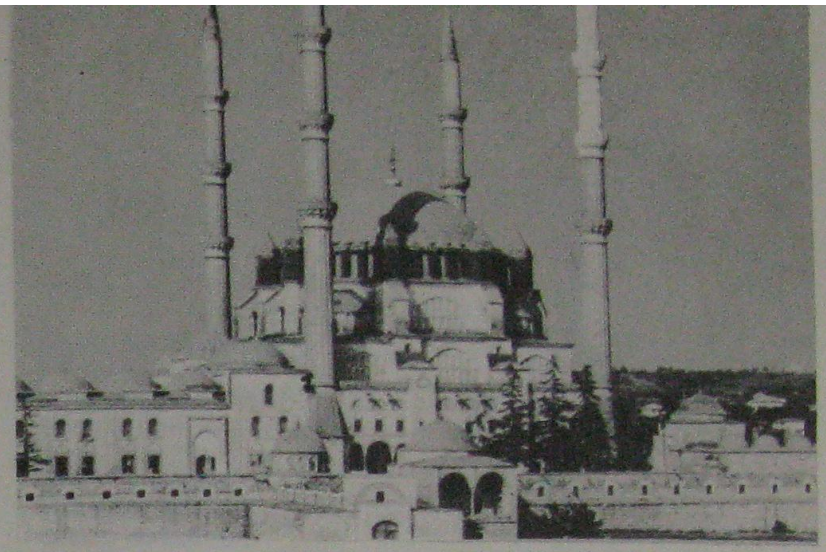

SELİMİYE'DEN SONRA

Uzandığım tokmak elimi yaksa,
Eski eşiklere sürsem yüzümü
Minareler bana eğilip baksa,
Mahyalar yazsalar alınyazımı.

Sorma: "Seni benden alabilen kim?"
Gücenme güzelim, eski sevdiğim!
Benden umudunu kes ki, sevdiğim,
Şu dul Edirne'ye verdim sözümü.

Sana orda bahar, bana burda güz,
Ufuk, gece sonsuz, bir karış, gündüz.
Anamın taç giymiş başı, örtüsüz;
Versin elin kurdu yesin kuzumu!

Maksat, içli-dışlı temiz olmaksa;
Arda, Meriç, Tunca yeri bıraksa,
Sağ-sol omuzumdan, başımdan aksa,
Bir millî gusülle açsam gözümü.

Geçmektense her gün baş eğe eğe
Ruhum uçup konsa Selimiye'ye
Şükretse "bahtiyar bitirdim -diye-
Tarihler boyunca süren gezimi."

Coşarken fütuhat yıllariyle ben
Yansam bayrakların allariyle ben
Çiğnensem sipahi nallariyle ben
Savursalar şu üç suya tozumu.

Behçet Kemal ÇAĞLAR
(Yedigün Dergisi, 1 Temmuz 1945)

BİR BAŞKA ŞEHİR:

Bir başka şehir:
Tunca'sı var, Meriç'i var, Arda'sı var.
Ve Saray'ında unutulmaz bir yası var.

Bir başka köprü:
Ötelerde eller sayıklar adını,
Berilerde Meriç anar dârâtını.

Bir başka hıyaban:
Saçları sümbül, kokuları leylâk,
Şen kızlar gezinir orda ak-pak.

Bir başka gece:
Doğa, en güzel şiir, en içli kitap,
Kızları alınlarından öper mehtap.

Bir başka kubbe:
Orda doğar hazzın sonsuz sabahı,
Orda görür faniler aziz Allah'ı.

Bir başka mihrap:
Her gönlü eder sihrine hayran,
Ansızın vurulur rengine insan.

Bir başka dünya:
Ferah sabahları yeşil mercan,
Sevda akşamları altın destan.

Bir başka orman:
Silinmiş saraylar, kanlı topraklar,
Dallarda çırpınan melül yapraklar.

Bir başka meydan:
Hüzünlü tabyalar, suskun kışlalar,
Bomboş arsalarda yatan evliyalar.

Bir başka geçit:
Akınlar durmuş, batıya yok hiç giden,
Haber gelmez olmuş gazi Pilevne'den.

Bir başka sınır:
Bir ucu Ege'de, bir ucu Tuna'da,
Şimdi artık hayal ile avunmada.

Bir başka ufuk:
Bir yanda Gümülcine, bir yanda Şumnu,
Artık rüyada görürler Türk ordusunu.

Bir başka gök:
Üç bayrak sabah-akşam bakışır burda,
Sinan'ın ruhu titrer hazin dualarda.

Bir başka vatan:
Hep kan kırmızı açar dallarında çiçekler.
Ve toprağında sessizce uyur Mehmetçikler.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Damla Dergisi, 25 Mart 1949)

MERİÇ

Ayrılık, hasret zormuş,
Ağlıyor için için.
Yanıp tutuşuyormuş,
Meriç bir âşık için...

Akışı çok canlıdır,
İçi heyecanlıdır,
Gözleri dumanlıdır,
Bilmem ki acep niçin...

Görülecek hesabı,
Çok gerilmiş asabı,
Tükenmez ıstırabı,
İçindeki bir hiçin...

Yürekleri inletir,
Ne türküler dinletir,
Ruhları serinletir,
Çağlayışı Meriç'in...

Enver TUNCALP
(Türküm Ne Mutlu Bana, 1948)

MERİÇ'TE GÜN ÖLÜRKEN

Bir kızıl alev bayrak,
Sularda yanıyor bak,
Meriç gamla çağladı.

Sesler kesildi birden,
Kan fışkırdı göklerden,
Meriç'te gün ağladı.

Gün ölürken akşamla,
Eridim damla damla
Ve yandım için için.

Akşamı yudum yudum,
Ben içerek uyudum,
Kıyısında Meriç'in.

Feride NAZAN
(Edirne Şiirleri, 1942)

MERİÇ'TE GURUP

Bir efkâr basar beni,
Gurup vaktinde içten.
Bu yaralı beldenin,
Viran kâşanelerini
Seyrettikçe Meriç'ten.

Bir şeyler söylenir bana,
Bir şeyler mırıldanır.
Bu serhat sularını,
Gönlüm ezelden tanır.

Kıyılar boyunca
Söğütler, dallar
Susmuş ceylanlar gibi,
Eğilmiş sulara bakar.

Her seher vakti
Zümrüt yapraklar,
Mahzun yüzlerin
Gözyaşları gibi parlar.

Seven inanır elbet,
Düşman kıskanır.
Bu serhat sularında,
Zaman yıkanır.

Gurupta çöker,
Buraya Balkan.
Mestolur sularına,
Bu saatte bakan.

Hasedinden çatlasın,
Varsa seni kıskanan.
Yeter ki güzel Meriç,
Solmasın bu manzaran.

Mustafa YILDIRIM
(Edirne ve Kırkpınar Şiirleri, 1986)

EDİRNE VE ÖTESİ

"Kıyık'tan çıktım yoruldum ."
Döktüm Tunca'ya derdim.
Her çareye başvurdum,
Halim malum "Hıdırbaba".

Meriç küskün bilirsin,
Usandı beklemekten.
Kıyısında şehitler kalkmak üzere,
"Yıldırımtabya"dan Allah! Allah! seslerin bekler

Arda koşar gelir,
Son nefesim orda verem diye.
"Sarayiçi"nde ağaçlar var,
Hâlâ kapanmamış yarası.
Şükrü Paşa gayret diler.

Timurtaş Paşa şurdadır;
Hacı İlbeyler, Evrenoslar çıka gelir.
Handiyse yetişir yıldırım gibi Bayazıt,
Gazi Mihaloğlu köprüyü tutar.

"Yine şahlanıyor kolbaşının kır atı"
Ferman eder dokuz yaşında
Sultan-ı iklim-i Rum:
Başa geçsun baba, vatan hizmet ister.
Papaz ecelin rüyada görmüş,
Küffar korku sarasıyla titrer.

"Demir pazubentli cihan pehlivanları" bu gençler
Onlarındır üç kıtanın meydanları.
Dört saatte değişir Avrupa'nın kaderi,
Kurulur Mohaç'ta otağ.
Şu yerde sürünenler kırallardır.
Bir muhteşem hükümdar ki buyurur:
Bu dünya bizden sorulur.
Sefer namazın eda ettik Selimiye'de
"Bunda durak mı olur?"
Bizi bekler Estergon, Uyvar önleri
Cenk nidasın duymuşuz.
"Arpalıktır bize gayri Urumelleri."
Yine sesleniyor Beylerbeyi: İlerle!
Malkoçoğlu en önde.
"Geçeriz Tuna'yı kafilelerle."

Kemal ATAY
(Damla Dergisi, 1 Kasım 1956)

ANKARA'DAN EDİRNE'YE SELÂM

Edirne, sınır nöbetçisi şehir.
Kubbelerin aksi vurmuş söğütlere.
Atlılar geçiyor dörtnala yukarı mahalleden,
Balkan dağlarının fırtınası köylerdir,
Çık, çıkabilirsen tepelere.

Selimiye'den Sinan gülümser,
Gözlerinde Türklüğümü seyrederim.
Hür ellerin yoğurduğu hamur mübarektir,
Koca Sinan ellerinden öperim.

Bu ok Ankara'dan atıldı,
Bekle Edirne'm gelir düşer dizine.
Kalpağı kan bulanmış, alnı yareli,
Mehmetler getirecek hürriyeti gözlerine.

Dört ışıklı kama saplanmış toprağına,
Selimiye Türk'ün göğsü gibi ferah kubben.
Meriç kan akıtır hasretinden, derdinden;
Hafızlar mevlût okur şehit çocuklarına.

Arif Hikmet PAR
(İstiklâl Destanı, 1950)

EDİRNELİ OFELYA

Bilinmez nasıl kalma ortaçağlardan
Yakasında eski bir gül Ofelya
Adı dilimizde kaç yıl Ofelya
Düşündükçe yalnızlığı ansıtan

Kente uzun kirpiklerini kanayan
Edirneli bir güneş ya da Ofelya
Her akşam gezinir uzak bir koruda
Düşünde oğlanlar çocuk zamanlardan

Ve nice umutsuz serin gecelerde
Ağulu bir çiçek gibi pencerede
Açar yalnızlığın çılgın tüveyçleri

Dalgın gözlerimiz ya da zamanın
Alnımızı öpen karanlık saçları
Uzanır yüzüne Ofelyalar'ın.

Erdoğan ALKAN
(Türk Dili Dergisi, Ağustos 1963)

BİR SARIŞIN GELDİ EDİRNE'DEN

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Itır damlıyor gür saçlarından.
Güllerle karanfiller getirmiş,
Yeşil Meriç'le mavi Tuna'dan.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Ya Kıyık'tan, ya Karaağaç'tan.
Sabah geçmiş sarı tepelerden,
Gül devşirmiş karşı yamaçtan.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Karanfil kokuyor, gül kokuyor.
Her an Şükrü Paşa'yı anarken,
Tabyalardan destanlar okuyor.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Henüz geçmiş taş köprülerden.
Sarı saçlı çiçekler toplamış,
Edirne'nin gül bahçelerinden.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Suskun akşamlara dalgın bakıyor.
Ve sapsarı ayva yapraklarından
Süzülüp, kalbime keyfimce akıyor.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Zambaklar, yaseminler arasından.
Ses getirdi kurşun kubbelerden,
Başım dönüyor sarı sevdasından.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Mavi, o masmavi gözbebeklerine,
Muradiye'nin renkleri sinmiş.
Yürüyüşü Meriç, duruşu Selimiye.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Başına taç yapmış sarı gülleri.
Sesinde Tuna'mızdan uğultular
Dilinde yanık Rumeli türküleri.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
O şahane gözler, yine de şahane.
Özleminde kubbeler, minareler,
Düşlerinde Gazimihal, Kirişhane.

Bir sarışın geldi Edirne'den,
Hisar'a bakışı cihangirane.
Sesinden ve duruşundan belli,
Baştanbaşa sırılsıklam Edirne.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Trakya Ekspres Gazetesi, 27 Eylül 1979)

EDİRNE

Burada duyulur,
Mavi Tuna'nın sesi.
Sınırlarında ezelî bekçisi,
Ulu ceddimizin kanlı gölgesi.
Beldeler içinde Edirne;
Gerçekten bir başka vatan köşesi.
Yollar buradan uzanır,
Pilevne'ye, koca Balkan'a.
Her karış toprağı bu yerin;
Bir canlı tarihtir insana.

Her adım başında;
Bir vîran türbe, bir isimsiz mezar.
Kalbimizden çıkmıyor,
Balkan'dan içimize sızan acılar.

Boşa gezip durma bu yeri,
Ey sen uzaklardan gelen hemşeri!
Bir koca tarih al eline,
Ölmez mâzisiyle canlansın,
Karşında şanlı Edirne.
Çevirdiğin her yaprak,
Okuduğun her sayfa, her satır;
Sana bu şanlı beldeyi yaşatır.
Her köşesi bu yerin,
San'attan taşar,
Sinan'ı yaşar.

Tepeler gazidir burda,
Tabyalar destan.
Sarayiçi'nde geçen günleri;
Kalbimizde unutulmaz hicran.
Vatanlar içinde Edirne,
Gerçekten bir başka vatan.

Ey mâzinin derinlikleriyle
Hâtıramızdan silinmeyen şehir!
Ruhumuz, kalbimiz;
Her zaman seninledir.
Senin için ölürüz de.
Hâtırası güzelliklerinin,
Daima yaşayacak gönlümüzde.

Mustafa YILDIRIM
(Şâir Tabibler, 1967)

EDİRNE'DE SULTANSELİM CAMİİ

Bu son felâketin ne kadar elim,
Ey ulu mabedim ey Sultanselim!
Minarelerinden göğe yükselen
İlâhî nidalar altında kubben
Bugün, bir türbeden daha hüzünlü.
Sanki bir müezzin ağlayan gönlü
Senin cenazene ezan okuyor!

Çanlar çalınıyor, günlük kokuyor,
En sonu kaldın mı yadellerinde?
Hafızlar inliyor mahfellerinde;
Ziyası titriyor hep kandillerin.
Seni kucaklayan zavallı şehrin
Artık ne bülbülü ötüyor, ne de
Çiçekler açıyor has bahçelerinde!
Her şeyde bir elem, her şeyde bir yas;
Dedelerden bize en şanlı miras
Olan camilerin bükülmüş boynu;
Dolmuş Edirne'nin sevimli koynu
Yunan askerinin naralariyle
Eminim ağlıyor asuman bile!

Ey koca Osmanlı, ey usta Sinan!
Kim derdi ki, yurdun olup viran
Senin şah eserin içinde bir gün
Yunan kralının saadetiyçün
Edilen duaya "amin" denecek?
Osmanlı bayrağı böyle, inecek.

Bu öyle bir azap, öyle bir dert ki,
Hakikatin yüzü o kadar sert ki
Hırsımdan adeta çıldırıyorum;
Hâlâ çiğneniyor işte gururum.
Bu gururu bana ecdadım verdi,
Onlar bir zaman titretirlerdi
Dünyanın en büyük milletlerini.
Göğsümün sızlayan hasta yerini
Şimdi sol elimle bastırıyorken

-İslâm'a ilâhî göklerden inen-
Kur'an'a sağını koyarak dedim:
"Ey Tanrı! sen işit ey Rabbi müntekim."
"Kininin hududu, payanı yoktur!"
"Öcünden geçenin imanı yoktur!"

Arif DÜNDAR
(Dergâh Dergisi, 15 Nisan 1921)

EDİRNE

Bir fincanın içinde
Bahtımın falı kaldı.
Salonlarında başımın halı
Sahnelerinde "Bir Dağ Masalı" kaldı.

Kameriyesinde hanımelleri vebalim,
Taflan yeşilinde ahım kaldı.
Ve Edirne Lisesi'nin
Kapısında çilem,
Bahçesinde günahım kaldı.

Merdivenlerinde ayağımın sesi
Koridorlarında bütün bir
Çocukluk devresi kaldı.

Sarayiçi'nde dalların
Anlaşılmaz fısıltısı,
Hâlâ lezzetini duyduğum
Bir su şırıltısı kaldı.

Tunca bahçelerinden
Dudaklarımla topladığım nar
Ve kokusunu hatırladığım
Şahane bir bahar kaldı.

Nehirlerinde türküsünü söylediğim sular,
Bülbüladası'nda
Hu! hulsuna doyamadığım
Kumrular kaldı.

Camilerinde çocuk dudaklarımın duası
Ve sularında Tuna'mın
Daüssılası kaldı...

Erdoğan ALPTEKİN
(Damla Dergisi, 25 Nisan 1950)

MERIÇ

Bağrından bir boğuk feryat akıyor,
Niye pek coşkunsun bu bahar Meriç?
Suların içimde bir yer yakıyor..
Bilmem bir sihir mi, sır mı yâr Meriç!

Çılgın zerrelerin yuvarlanarak
Sanki asır asır ve yaprak yaprak
Bir destan yazıyor dalgaların, bak!
Bu, sende ezelî bir vakar Meric.

Yine belli için bir şey özlüyor,
Sular senden niçin bunu gizliyor?
Üstünde bir sisli ufuk sızlıyor,
Onu sen her gece uzan, sar Meriç.

Ve biraz bana dön, benim için kal,
İstersen ruhumu kır, kopar dal dal.
Benden de bir gölge, bir hatıra al,
Ummana karışan bahtiyar Meriç.

M.Gündüz YOLDAŞ
(Edirne Dergisi, Mayıs 1940)

LÂRÎ CÂMİSİ

Delik deşik bir hâtıra
İki güzel yapıdan;
Ayıramaz gelip geçenler,
Pencereyi kapıdan!

Merak edip sorarsanız,
Adı, "Lârî Câmisi"..
Görünür kubbesinin aralıklarından
Gökyüzünün mâvisi.

Belli: ağlamış yazılar,
Sağnakta..
Ki çoğu, hâlâ
Ağlamakta!

Şu sütun, vaktiyle,
Mermer gövdesi, tunç kıspetiyle
Çıkarken "Kırkpınar"a,
Şimdi devrilmiş kenara!

Dolu vurmuş kubbe,
Çiçek bozuğu duvar..
Yıkılan taşlar,
Dizini ovar!

Fırtına, alemden yakalamış,
Zelzele temelden,
Yetişin dostlar: gidiyor
Lârî Câmisi elden!

Selimiye'nin, Muradiye'nin
Kitapta yeri var..
Onu kim arar,
Kim sorar!

Kalk, Lârî Çelebi, mezardan;
Çıkagel "Merhabâ!" diye
Ve sor: "Benim bir câmiim vardı...
Nerde acabâ?" diye!
Dönüşte mihrâbını
Sırtına çek abâ diye!

Umudu kesmiş, yazık,
Hayâtından hekimler.
değişmez cemâati artık,
Yoksullar, yetimler!

Burdan çeşmesi dinlensin;
Ordan ırmağı, deresi:
Elini kulağına koymuş
Kırık şerefesi,
Kendi salâsını kendi verir
Lârî minâresi!

Arif Nihat ASYA
(Dualar ve Aminler, 1967)

EDİRNE

Biz ne zengin haritalar
Gördük Arda'lı, Tuna'lı

Ki o günler bir Edirne
Vardı köşeli dayalı;

Dalları altın yemişli
Kuşları altın gagalı...

Yuvalar vardı, şen şakran,
Ağaçlar vardı yuvalı...

Tası ayetli, oyalı
Sular içerdik şifalı...

Balkan'da dağlar tepeler
Öbek öbek, oymak oymak...

Dağları aşıp Tuna'da
Kanad kanad ordu yaymak.

Uçmak Tuna'dan Vardar'a
Vardar'dan Vistül'e kaymak...

Sonra, ne acıdır bir gün
Tunca'yı Tuna'ya saymak.

Fetih günlerinin burdan
Kanatlanırdı kartalı;

Burdan giderdi ordular
Debdebeli, tantanalı!

Kahramanlar vardı beller
Kuşaklı, eller palalı...

Söyle bir bana ne dersin,
Kolu bükülmez Adalı!

Bu ellere taçlar teslim
Etti kayzeri, kıralı!

Sormayın: Edirne kimdi?
Bereket taşan mevsimdi;

Belki senin kız kardeşin
Belki benim sevgilimdi...

Edirne, dilber Edirne
Kıyık'ta yatıyor şimdi...

Nerde o bahtiyar yıllar
Kırkpınar'lı, Kakava'lı;

Pazarları devayı misk
Missabunu, oğul balı?

Alipaşa çarşısından
Taşarken dağlı, ovalı

Edirne ovasındaydı
Istıranca'nın meralı...

Ki kına gecelerinden
Eller dönerdi kınalı!

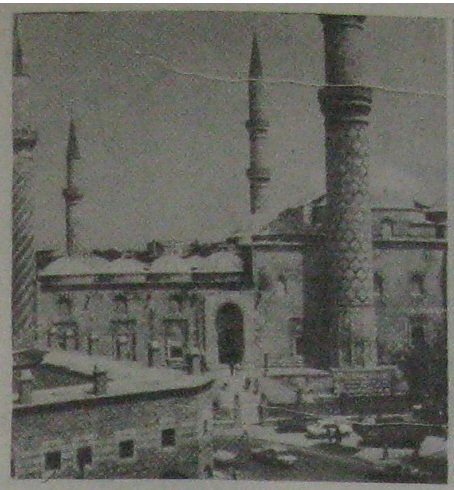

Kızlar, Elmas'lı, Pembe'li!
Kızlar.. Ayşe'li, Fatma'lı!

Aksa da Tunca'yla Meriç
Yine kıvrıla büküle

Ne yapı kalmış, ne nüfus
Göçe göçe, öle öle...

Bülbüller ağıttır artık
Bülbülada'sında bile!

Ne Sarayiçi'nde saray
Ne Kaleiçi'nde kale!

Yıkmaya gel, yıkmaya gel;
Bir sen eksiktin zelzele!

Yıkılmış eski konaklar
Kırk odalı, kırk sofalı...

Hıçkırıklar var boğulmuş
Çeşmeler var ağlamaklı.

Talihsiz Edirne sanki
Yanıkkışla'da cezalı...

Bir çobandır boynu bükük
Tunca'ya düşmüş kavalı...

Bu kadar öksüz kalmadı
Meriç'im Meriç olalı.

Şimdi gülenler yolcudur
Boynu bükük buralı!

Tarih, akın, fetih, destan
Yalan oldu, hepsi yalan!

Kitaptan kitaba dolan
O şanlı hatıralardan

Kırık mezar taşlarıyla
Kırık çeşmelerdir kalan!

Artık ne Meriç'te yelken
Ne Tunca boyunda yalı!

Yenilmaret sellerde
Ve "Sittisultan" kapalı!

Dilber Selimiye bile
Sol memesinden yaralı!

"Lârî Çelebi" dökülür
Süleymaniye yamalı!

Kurtlar ziyarete gelir
Zavallı Köse Mihal'i

Gidenlerin hangisine
Hangisine ağlamalı?

Edirne tarihini sil
Ve yaz Edirne masalı!

Arif Nihat ASYA
(Hisar Dergisi, Şubat 1976)

MERİÇ TÜRKÜSÜ

Issız dağ başını duman bürümüş,
Yine Rumeli'ne düşman yürümüş,
Kervan gelmiş, yel küllerin sürümüş;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

Türkeli boş kalmış, kervanlar geçmiş,
Dumanı tütmemiş, düşmanlar geçmiş,
Ayrılık şerbetin analar içmiş;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

Meriç'in üstüne köprü kurulur,
Düşman geçer, hep yiğitler urulur,
Hepsini anlatsam dilim yorulur;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

Çiçek ayı geldi, çiçek açmadı,
Yel kırlara lâle sümbül saçmadı,
Yiğitler uruldu, mertler kaçmadı;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

Çoban dağ başından geçemez oldu,
Sürüler Meriç'ten içemez oldu,
Gözü nişanlısını seçemez oldu;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

Hep köyler yıkılmış, ocaklar tütmez,
Viran bahçelerinde bülbüller ötmez,
Yârim yadellerde, hasretim bitmez;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

Akşam ovalara duman yığılır,
Meriç'in suları susar, bayılır,
Nilüferler ölür, dertler ayılır;

Dertli Meriç akar "kervanım" diye,
"Acep nerde kaldı arslanım?" diye.

M.Fuat KÖPRÜLÜ
(Türk Yurdu Dergisi, 2 Mayıs 1913)

EDİRNE

Edirne'dir doğduğum yer,
Çok severim ben bu şehri.
Ortasından akıp geçer,
Zümrüt gibi Tunca nehri.

Parıldar tâ uzaklardan
Dört asırlık Selimiye.
Sevinç duyar her bir insan
Yaklaşırken Edirne'ye.

İnce boylu dört minare
Sinan'ın dört genç kızıdır.
Ufuklardan gönüllere
Akan çoban yıldızıdır.

Bir tarafta Sarayiçi,
Yeryüzünün bir cenneti.
Bir yanında var Meriç'i
Ovaların bereketi.

Ataların armağanı
Bizim yiğit Edirne'miz.
Bağ ve bahçe dört bir yanı,
Gelip onu bir görseniz.

Irmakları zümrüt beldir,
Köprüleri sırma kemer.
Bu memleket ne güzeldir,
Nerede var böyle bir yer?

Sınırları gözetliyen
Kartalların yuvasıdır.
Kem gözlere olur diken,
Yurdun kopmaz meyvasıdır.

Zeki TUNABOYLU
(Bizim Türkümüz, 1942)

AÇ KOYNUNU TUNCA

İman gibi bir yoldaş olunca
Aç koynunu geldik sana Tunca!
Bağrında güneşler tutulunca
Aç koynunu geldik sana Tunca!

Gök gürlemiş olsaydı semada,
Türk almazdı korkuyu yada,
Artık bize gökler de duada,
Aç koynunu geldik sana Tunca!

Evvelce bu dağlar yine şendi,
Şimdiyse çiçeklerle bezendi,
Âşıklarının sabrı tükendi,
Aç koynunu geldik sana Tunca!

Binler yaşasın sevgili ordu,
Allah'a varınca seni sordu,
En sonra zafer tahtını kurdu,
Aç koynunu geldik sana Tunca!

İskeçeli Mehmet SITKI
(Damla Dergisi, Mart 1943)

EDİRNE DESTANİ

Kendim gurbetteyim, gönül seninle,
İçimde kalp olup çarpan Edirne.
Sarılmış kuşağın Tunca beline,
Selimiye sana nişan Edirne.

Çelikten kalesin, elde meşale,
Bayrağım seninle açılan lâle,
Gayrı son vermişiz yese, melâle,
Tarihe devrimler katan Edirne.

Etekleri mor mor dağlar sendedir,
Emsalsiz mevsimler, bahar sendedir,
Aşılmazlar beldeler, ağlar sendedir,
Tutulur ağlara çatan Edirne.

Sende er meydanı zümrüt Kırkpınar,
Türklüğe Kâbe'sin, yüceliğin var,
Sende yükseliyor arşa ezanlar,
Aşinandır Koca Sinan Edirne.

Meriç'im bulanık akar mı dersin?
Kem gözleri bir gün yakar mı dersin?
Kuzeyden sırıtan sakar mı dersin?
Batı'ya heybetle bakan Edirne.

Nurlu toprağında şehitler yatar,
Gazilik kanları alnından akar,
Allah'a güvenen leventlerin var,
Her yaprağın destan destan Edirne.

(Ey gaziler) ile kösler çalınır,
Alişler, İbişler öncü salınır,
Seherde Tuna'da abdest alınır,
Dirilir toprakta yatan Edirne.

Serdarların durmaz, kılıç kuşanır,
Orduların bölük bölük boşanır,
Viyana'da şanlı günler yaşanır,
Tarihlere sığmaz, bu şan Edirne.

Atımdan izler var, hâlâ Tuna'da,
Levent askerlerim kol-kol Viyana'da,
Selâm Budapeşte, selâm sana da,
Yol olup geçtiğim zaman Edirne.

Burçlarında dalgalansın bayrağım,
Senin için yoldaş bana Allah'ım,
Demirkaya der ki: uğruna kanım,
Dökülsün, dökülsün canan Edirne.

Mustafa Sedat DEMİRKAYA
(Damla Dergisi, 25 Eylül 1949)

SEVGİLİ MERİÇ'E

On sekiz yıl, tam on sekiz yıl var,
Sana ruhumla ben gönül vereli.
Sahillerinden uzaktayım bu bahar,
Kalbimin sensin en güzel emeli.

Büyülerdin güzelliğinle bizi,
Kumsalın şiirimizde bir memba.
Bağlayan sen bugün de kalbimizi,
O güzel yurda, ey güneşten bağ!

Titriyorken sularında gölgeleri,
O ilâhî beyaz minarelerin.
Ah, bu sarhoş, sefil Yunan neferi,
Gezecek miydi kumsalında senin?

Ne kadar yaslı oldu bu ramazan,
Ağlıyorlar bu derde sahiller.
Uluyorken lâterna sustu ezan,
Söndü Sultanselim'de kandiller.

Bizi öldürdü talihin bu demi,
Dalgalandıkça orda mavi-beyaz.
Ah Meriç! sen bu çok derin elemi,
Bir ateşten kalemle tarihe yaz.

De ki: "sahilde barbar ordusu var,
Köpüren bir kan oldu dalgalarım.
Yurdumun her yerinde bir pusu var
Soldu sahillerinde şen baharım.

De ki: Kızlar kıyında ağlaşıyor,
Yeter artık kudurdu dalgalarım.
Yeter artık içim doldu taşıyor,
Köpürür, arzı ansızın boğarım."

Sonra dön, kumsalında kızlarına,
Oku coşkun Sakarya destanını.
Öyle bir bombadır ki Türk yarına,
Yakacak kâinatın her yanını.

Yakıyor yurdumu çünkü bir sinsi,
O ateş sinemizde toplanacak.
Elenizmin şu korkak iblisi,
Bu cehennemde kıvranıp yanacak.

Söyle hiç kimse yasla inlemesin,
Türk'e yurt olmadıkça şen İzmir
Ve senin ağladıkça nazlı sesin,
Daima hasma kan, ateş ve demir.

Söyle sahilde yaş döken ninem,
İşte artık atıldık ileri.
Söyle her gün biraz çöken ninem,
Gelecekler onun süvarileri.

Osman Nuri ERGENE

İlk kez Yeninesil dergisinde yayımlanmış olan bu şiiri, Edirne'de çıkan Paşaeli gazetesinden aktardım. Ne yazık ki gazetenin tarihini yazmayı unutmuşum.

U.T.

"ZİL ÇALDI ÇOCUKLAR"
Şiirinde Edirne

Edirne'ye giriyoruz
Şu minareler ince uzun
Tutarlar gök kubbeyi
Bunlar olmasa
Çöker kara bulutlar Edirne'mizin üstüne

Şu Eski Cami, şu Üç Şerefeli, şu Selimiye
Türk Edirne'mizin tapu senetleridir bunlar
Burda her sokak başında
Bir Koca Sinan çıkar karşımıza
Tunca, Arda, Meriç
Burda kucaklaşır
Sarmaşdolaş
Biter özlem burda

Kaç gecedir serinliğinde
Uyudum bu suların
Kaç gecedir sizleri gördüm düşlerimde
Şu Hasan, şu Keziban gülüyordu yine
Şu yol Karaağaç'a gider
Şemsiye gibi örter üstünü
İhtiyar ağaçlar
Ne demiş ozan:
"Meriç kıyılarında
Başını büktü atım
Bulgar kurşun atımı
Yunan sekiz on adım"

Şimdi Sarayiçi'ndeyiz
Tunca'nın soğuk suları
Çevirir dört bir yanını
Tarihin derinliklerinden seslenir
Ruhları dinlendiren her yaprağı
Padişahlar oturmuş
Zevk-u safa sürmüşler
Şimdi er meydanıdır

Üç nehrin sesi karışır
Kuş seslerine
Davullar dengi dengine
Zurnalar Tuna boylarından sesler getirir

Ulu ağaçlar gölgesinde
Diz boyu çimenler üstünde
Anadolu'dan
Trakya'dan
Boy boy
Deste deste
Pehlivanlar, koç yiğitler
Boy ölçüşürler
Her yıl burada
Diz vurdukça toprağa
Gökler inler
Yerler inler.

Burası Kapıkule
Batı'ya açılan kapımız
Yüzyıllardır buradan geçti akıncılar
Buradan geçip gittiler
Nemçe ovalarına
Şimdi de burdan gider babalarımız
Yaban ellere

Etem ÜTÜK
(Türk Dili Dergisi, Kasım 1982)

MERİÇ TÜRKÜSÜ

Yazın güneş, kışın karda,
Söğütlü kuytularda,
Büllür gibiyse de Arda,
Gönlüm, Meriç'te Meriç'te..

Batıda akşam olunca,
Gün sulara vurulunca,
Bayrak gibiyse de Tunca,
Gönlüm, Meriç'te Meriçte..

Meriç budak budak daldır,
Edirne, bir dalda güldür..
Tuna'yı andıran seldir;
Gönlüm, Meriç'te Meriç'te..

Yol olur, sorduğum olur,
Saç olur, ördüğüm olur,
İçimde bir düğüm olur,
Gönlüm, Meriç'te Meriç'te..

Yolcu! Nice sudan, sözde
Şu üç ırmak kaldı bizde..
Zihnim, vardığı denizde,
Gönlüm, Meriç'te Meriç'te..

Nihad Sami BANARLI
(Yedigün Dergisi, 27 Ocak 1946)

MERİÇ KIYISINDA

Mavi, kızıl, pembe, mor
Renkler girmiş iş içe.
Güneş bir tül dokuyor
Ve örtüyor Meriç'e.

Söğütler birer oya
Kıyısında bu suyun.
Aşkı iç doya doya
Sen tasında bu suyun.

Kana boyandı gene
Ufuk, sandım ki cenk var.
Okumayı bilene
Canlı bir destan sular.

Diyor ki söğütlere
Sürünüp akan Meriç:
"Tarihi benden oku,
Gel sen aşkı benden iç.

Binbir şehit bulurum
Bir adımda kefensiz.
Ne ben Türk'süz olurum;
Ve ne de Türkler bensiz."

Suat VURAL
(Önder Gazetesi, 18 Aralık 1984)

EDİRNE'YE RUBAİLER

Artık ne fetihler, ne akınlar kalmış,
Boş tuğlar üstündeki kınlar kalmış.
Beç, Nemçe, Budin, Peşte ve Estergon'dan
Ahfada tesilli bu yakınlar kalmış.

Bir yer ki zaman hem akıyor, hem duruyor,
Yaş yoksa da gözlerde henüz nem duruyor.
Tufan durulup çekilmiş yatağa,
Serhadde veda şehri Edirne'm duruyor.

Açtım o sema kubbeye bir gün elimi,
Yarabbi dedim, kalbe dolan nur Selim'i,
Beş vakit saygıyla kılan müminler,
Rahmet dileyip anmada Sultan Selim'i.

Nail MEMİK
(Trakya Ekspres, 2 Temmuz 1979)

MERİÇ

Akıttığın dereler, taşlar bizimdir,
Gözünden damlayan yaşlar bizimdir,
Balkan'da dik duran başlar bizimdir,
Yurdumun içinde kalasın Meriç!..

Dedemin koynunda bırak acını,
Ninemin ruhunda dindir sancını,
Gittiğin yerlerde zulüm tacını,
Düşmanın başına çalasın Meriç!..

Karşında durmasın o mağrur Balkan,
Suyunda bulunur dedemden al kan,
Vatanın önünde yükselen kalkan,
Mehmet'in elinde palasın Meriç!..

Her sabah seyret de kızaran tanı,
Doğacak güneşler, bekler vatanı,
Kefensiz gömülüp orda yatanı,
Ayaklar altından alasın Meriç!..

H.Tahsin GÜLER
(Yedigün Dergisi, II Ağustos 1941)

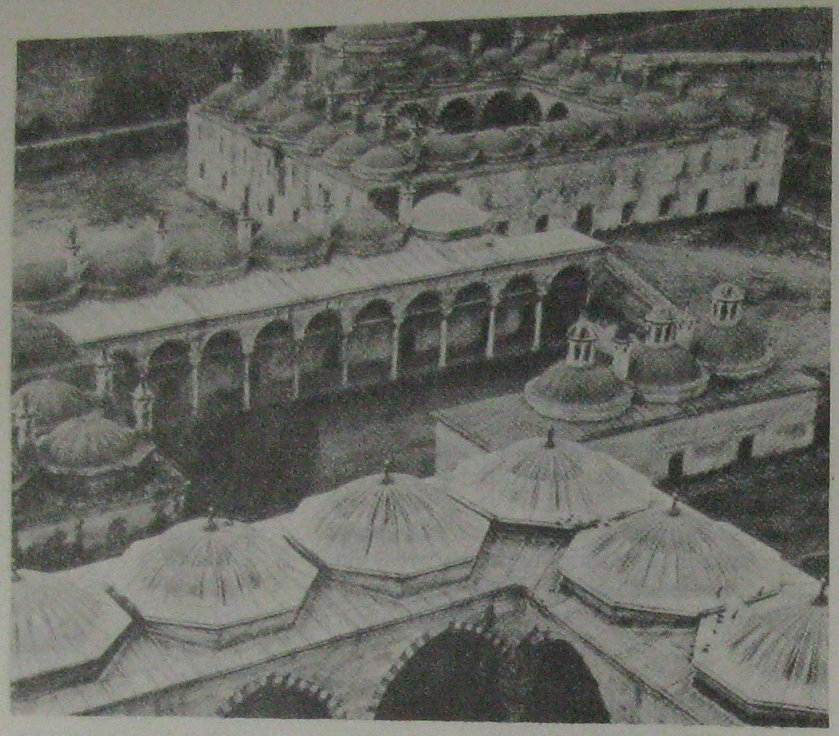

ARDA KIYILARINDA AKŞAM

Gölgeler sardı suda süzülen ağaçları,
Çıngırak sadaları söndü uzaklaşarak.
Bilinmez bir membadan yavaş yavaş taşarak
Kaplamada lâcivert bir duman yamaçları.

Tenha yollarda tozdan bulutlar var, yolcu yok.
Yorgun sesler uzayıp kayboluyor dağlarda.
Kalbe dolan bir sesle hıçkırıyorken Arda
Yeni doğan bir yıldız ufka saplanan bir ok.

Sıra Rodoplar şimdi gamlı heykeller gibi.
Karanlıkta ağaçlar yalvaran eller gibi.
Gölge olan suların derinleşmede sesi,
Işıldıyor gibi tabiatın nefesi...

Vecd içinde coşarak tenimden taşmadayım,
Tabiata bu akşam ben de karışmadayım.

Münir TEVFİK
(Dergâh Dergisi, Ekim 1921)

ARDA ÜZERİNDE BİR GRUP

Şu karşı köylerden biraz yukarda
Dört yana kol sarmış ihtiyar Arda.
Uzaktan hulyalı bir kaval sesi
Gibi duyuluyor inildemesi.
Ötede sulara sarkan birkaç dal,
Beride hiç sonu gelmez bir masal
Güneşin aksiyle kızıllaşmada,
Nehir kayalardan bile aşmada.

Ufukta erirken günün ziyası,
O, içli kalbinde duyduğu yası,
Anlatmak istiyor birkaç feryatla.
Şu yolda bir yolcu, azgın bir atla
Ardına bakmadan geçiyor sudan.
Sular henüz kalkmış gibi uykudan,
Bir ufka bakıyor, bir geziniyor,
Güneş ağır ağır nehre iniyor.

Emin Recep GÜREL
(Dergâh Dergisi, 16 Mayıs 1921)

MURADİYE

Kurumuş dallarına
Leylekler gelip akşamlar.
Dünkü şakran şadırvanları
Şimdi ağlar gibi damlar.
Alemsiz kubbelerini
Ufukta aylar selâmlar.

Cemaatidir yamaçta
Secdeye kapanan damlar.
Ve mübarek toprağında
Yatar mübarek adamlar.
Nerdedir akşamlarını
Eliyle yakan akşamlar?

Dün şerbet çeşmelerinde
Şırıl şırıldı ilhamlar.
Neyler dinledi bu avlu;
Ne tavurlar, ne makamlar.
Rüzgârlara kaldı artık,
Hüseynilerle hüzzamlar.

Ağlama, ey Muradiye,
Geliyor çifte bayramlar.
İşte Selimiye, karşı
Tepeden seni selâmlar.
Mihrabından taze değil
Yanı başındaki çamlar.

Mıhrabın, kubben, mimberin
Hâlâ ilâhî makamlar
Ve hâlâ renk üstüne renk
Döker halılara camlar.

Muradiye, Muradiye:
Reva değil sana gamlar.
Fani baharlarımızdan
Çinilerine selâmlar.

Arif Nihat ASYA
(Damla Dergisi, 25 Şubat 1949)

MURADİYE

Gülferah sokağını geç,
Karşında renk Muradiye.
Kırmızıyı burdan seç,
Çini kokla sümbül diye.

Burda neden mahzun her şey?
Neden melûl akşamları?
Neden susmuş bahçede ney?
Duygularım neden sarı?

Mor, yeşil, kırmızı, mavi,
Sarmaş dolaş sarı ile.
Niçin bomboş Tanrı evi?
Neden susmuş zaman bile?

Güvercinler uçmuş gitmiş,
Dallar kalmış yapayalnız.
Duvarlarda otlar bitmiş,
Çeşme susuz, kubbe ıssız.

Avlusunda gezinirken,
bir gül bile göremedim.
Kimseler yok, belki erken,
Dinleneyim biraz dedim.

Üzülme ey Muradiye!
Unutulur tüm hüzünler.
Süzülme ey Muradiye!
Bir gün döner, giden günler.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Hisar Dergisi, Kasım 1979)

EDİRNE VE RUMELİ

Edirne kentinin
En güzel seher vakti.
Her taraf yasemin, gül
Ve karanfil kokuyor
Bre dilber aman!
Ama gül bahçelerinde
Seni göremiyorum.
Kırmızı gülün alı
Dallardan düşünce sulara
Efkâr basıyor efkâr üstüne.

Yer yer, zaman zaman
Göklerde bulut,
Havada duman.
Turnalar uçmuyor,
Söğüt dallarında
Düşünen kuşlar,
Tunca'ya eğilip
Su içmiyor.

Akşam...
Ufkun dalga dalga alı,
Meriç'te hüzün dolu
Kıpkırmızı bir halı.

Gece...
Tunca, Meriç, Arda uykuda;
Sisler içinde Bülbülada.
Şadırvanlar susmuş
Kubbeler, şerefeler duada.

Ya bu anda öteler:
Balkanlar, Rodoplar.
Ya Selânik, ya Üsküp,
Ya Dırama, ya Gümülcine,
Ya İskeçe, ya Dedeağaç,
Ya bayrak bayrak Niğbolu,
Ya zafer zafer Mohaç.

Ya Aliş...
Aliş mahzun, Aliş düşünceli.
Karasevdalı Aliş,
Tuna boyunda yâr peşinde.
Kara kaşlı Aliş'imin
Gözleri yaşlı.
Başı her an duman duman,
Aliş dertli, Aliş perişan.

Ve şu anda
Tuna'nın suları,
Ne masmavi,
Ne yemyeşildir.
Tuna'nın suları
Sarı
Sapsarıdır.

MERİÇ

Bir efsane anar söğütler, çamlar
Rüyalar içinde süzülür kıyı...
Sulara alçalır serin akşamlar
Her taraf dinler bir ince şarkıyı!

Hulyalarla dolu ufkun üstünden
Ziyalar dökülür ince hatlarla.
Gittikçe dağlara alçalan günden
Bir füsun boşanır nur kanatlarla!

Akşam grupları bu kıyılarda
O kadar esrarlı, öyle güzel ki...
Bu şirin füsunla hiçbir diyarda
Böyle bir akşam doğamaz belki!

Göklerden bin rengin şi'rini emen
Dalgaların suya nur donatışı.
Ne kadar insanı mesteder kalben,
Ne kadar nur alır günün batışı!

Sonra gece olur, bütün her taraf
Yavaş yavaş başlar bir tebeddüle.
Gökleri yıldızlar ederken tavaf
Asuman bürünür mehtaplı tüle!

M.Faruk GÜRTUNCA
(Paşaeli Gazetesi, 18 Haziran 1924)

EDİRNE'DE AKŞAM

Güneş artık damla damla eriyor,
Al renkler sulara veda etmede.
Akşam, gönüllere melâl veriyor
Kayboluyor güzel sesler gitgide.

Yorgun yorgun akar kınalı sular
Ve her kalbe yağar akşamın hüznü.
Meriç'te tarihten mat çizgiler var,
Unutmak kabil mi acılı dünü?

Gölgeler titreşir dalgın sularda,
Sarılar tutuşur, allar kan olur.
Tuna'nın aşkıyla gökler yanar da,
Kalplerde duygular bir volkan olur.

Yaşayan bir tarih secdeye varır,
Her akşam Meriç'in kumsallarında.
Gül renkli şafaklar burda ağarır,
Burada öpüşür Meriç'le Arda.

Sular: "Tuna! Tuna!" diye hıçkırır,
Yemyeşil bir özlem sarar Meriç'i.
Ufkun ortasında tunçlaşır bakır,
Söğütler ağlaşır, kan Sarayiçi.

Tunca'da yapraklar sararır birden,
Öksüz şadırvanlar gömülür yasa.
Suskun güvercinler iner kubbeden,
N'olur Meriç artık mahzum akmasa.

Feride NÂZAN
(Damla Dergisi, Haziran 1943)

EDİRNE

Gazilik yolunda her sırra erdin,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!
Gözümde yaş oldu şifasız derdin,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!

Tabyaların destan, göklerin bayrak,
Kubbelerin engin, yeşilin berrak,
Bin defa vatandır sendeki toprak,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!

Taşlarında heybet, kırlarında şan,
İmanla yıkanır koynunda zaman,
Geçmişten ses verir sende her mekân,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!

Kızların cefakâr, erkeklerin mert,
Sularında özlem, türkünde gurbet,
Saray'ında melâl, yolunda hicret,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!

Tarihle söyleşir ufkunda rüzgâr,
Sinan'a seslenir köpründe sular,
Mahyalarını hep melekler yakar,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!

Alemlerinde sır, mihrabında renk,
Şadırvanında ses, çininde ahenk,
Cezben, vefan, sevgin gönlümüze denk,
Ey nazlı melike, ey şanlı belde!

Uluğ TURANLIOĞLU
(Damla Dergisi, Aralık 1946)

SARAYİÇİ'NDE

Ayak basar iken çimenlerine,
Önünde yükselir kan dalgaları.
Burada kan içmiştir, şarap yerine
Haydutlar çarının haçlı serdarı.

Dört yanını sarmış kırmızı Tunca,
Hâlâ kan kusuyor, öpüz Türk kanı;
Her yanın haykırır göz dokununca,
Hâlâ sekiz yıllık kızıl destanı.

Burada günlerce inleyen millet,
Yosunlar yemiştir, kabuk yemiştir.
Burada günlerce ağlayan rahmet,
En koyu matemler bestelemiştir.

Talihsiz söğütler! serin gölgeniz
Altında kimlerdir boyun bükenler?
Kabuksuz çınarlar! siz söyleyiniz:
Burada niçin ağlar şen gözükenler?

Ey burçları yıkık, baykuşlu Saray,
Ey derinliğinde tarih yatan çay,
Ey sis, ey batan gün ve ey yaslı ay!
Anlatın siz, bana anlatın şunu:
Artık bu gecenin yok mudur sonu?

Hicri GÖNCEL
(Ahali Gazetesi, 15 Eylül 1920)

ZİYARET

Bir cennet köşesi fışkırmış gibi
Bu mermer, bu toprak yığınlarından.
Çiçekler açılır sarı, kırmızı
Altın yüreklerin altınlarından.

kırık taşlarında akisler kalır
Doğunun, batının yangınlarından.
Bir sofra kurulur burda renklerin
Ve kokuların en baygınlarından.
İlâhî yemişler düşüncesine
Dışbudaklarından, kayınlarından.

Murat alır gece ateş böceği
Ve gündüz kelebek akınlarından.
Dallarına bazen kuşlar gelir en
Şakraklarından, çapkınlarından.
Hayata ısınmış buldu kendini
Kim geldiyse hayat kırgınlarından.
Bir akar su mırıl mırıl fatiha
Okuyarak geçer yakınlarından.

Üç kardeş... üçü de evvel zamanın
Eli öpülecek kadınlarından...
Ki şu yamaçlarda öper beş vakit
Yeşil seccadeler alınlarından...

Arif Nihat ASYA
(Damla Dergisi, 25 Şubat 1950)

MERİÇ'E BAKIŞ

Ne zaman suyuna dalsam derince,
Gözümden yaş akar, gönlümden sevgi.
Kendimi geçmişe bir an verince,
Hislerim kabarır denizler gibi.

Kimi der: Bu sular yapraklar taşır.
Kimi der: Bu sular ağlar derinden.
Kimi der: Bu sular bayraklar taşır.
Kimi der: Bu sular hoşnut yerinden.

Gün olur, bu sular melâle benzer.
Gün olur, bu sular toprak rengidir.
Gün olur, bu sular hilâle benzer.
Gün olur, bu sular bayrak rengidir.

Ey Meriç! akışın nağme bu yurttan,
Kıyından geçenler olurlar mesut.
Gözyaşı taşırsın eski huduttan,
Bir sırra işaret sende her sükût.

Toprağın kınalı, saçların kumral,
Belinde mermerden kemerlerin var.
Söğütlerin yeşil, çiçeklerin al,
Suyunda erguvan pembe akşamlar.

Akışın Tuna'yı andırır yer yer,
Her zaman vurgunum sana gönülden.
Söğütler hep senin türkünü söyler,
Suyuna gül düşer Muradiye'den.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Damla Dergisi, Mart 1947)

EDİRNE İÇİN

Ağlama sen ey nazlı Edirne'm,
Bir gün olur yine benim olursun.
Ben Allah'tan ümidimi kesmedim,
Bir gün olur yine benim olursun.

Yenildim ise de yine yılmadım, (+)
Aşkını kalbimden asla silmedim,
Gerçi firkatinle pek çok inledim,
Bir gün olur yine benim olursun.

Gün söner, akşam olur, gece olur,
Şafak söner, güneş senden nur alır,
İntikam her an gönlümde kalır,
Bir gün olur yine benim olursun.

Benim gönlüm sana olmuştur meclup,
Bir gün gelir hasıl olur bu matlup,
Sana kıyan eller olur da mağlup,
Bir gün olur yine benim olursun.

Yüzüm dönmez toprağında azmim var,
Tevekkül ettim Allah'a hazmim var,
Sabret yârim benim büyük sabrım var,
Bir gün olur yine benim olursun.

(+) Balkan Harbi, o zaman Edirne'ye gelmiştim.

3 Ağustos-Ankara
Vahit Lütfi SALCI
(Saz Şairleri Gibi, 1940)

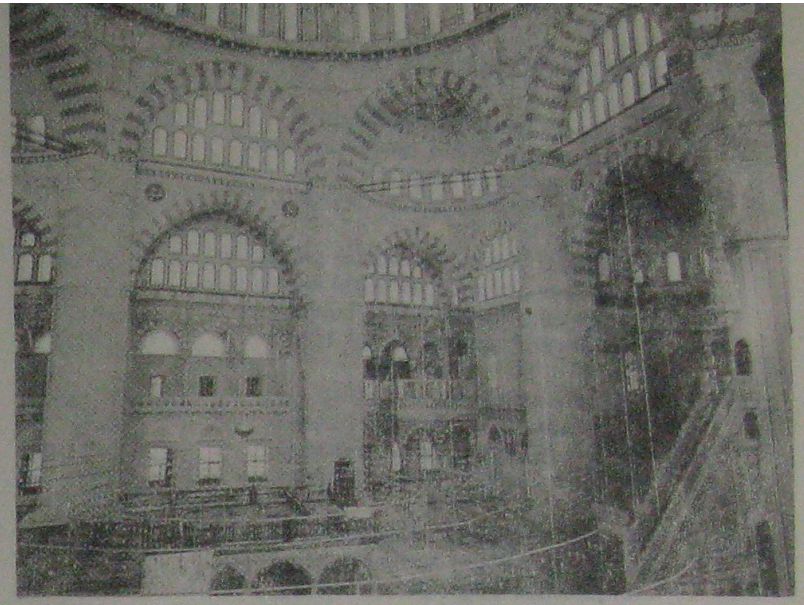

EDİRNE'M

İçimin sızısı fakir Edirne'm,
Fakirlik içinde şiir Edirne'm,
Babam, kızkardeşim, gelinim, annem.

Bir güvercin olsam, kanadı kırık,
Doldursam çilemi kubbelerinde,
Bu kadar yakmazdı beni ayrılık.

Tabyanda vurulmuş şehit gibiyim,
Kırılmış bir dalım bahçelerinde,
Bir mezar taşında beyit gibiyim.

Ben senin aşkınla geldim cihana,
Bu gönül vurulmuş bir kere sana,
Dönemez geriye yollar kapanmış.

Ne çıkar inlesem de inim inim,
Ümidim, sevgilim, gayemsin benim,
Varlığım sevginle tutuşup yanmış.

Nerdesin ey ecel, nerdesin ölüm?
Beni siz kurtarın bu ayrılıktan,
İşte budur arzum, niyazım Hak'tan.

Hulyamda, rüyamda sensin gördüğüm,
Bu bir ölüm değil bir ayrılıktır,
Sevginle erimek bahtiyarlıktır.

Mehmet Bozkurt ESENYEL
(Gülpınar Dergisi, Ocak 1984)

EDİRNE'DE SINIRDA GECE

Bu gece karıştı sevinçle hüzün,
Bu gece bir sonsuz hasretle yandım.
Bu gece değişti rengi her yüzün,
Bu gece kendimi savaşta sandım.

Canlandı gözümde devrilmiş günler,
Canlandı gözümde gül yüzlü kızlar.
Canlandı gözümde şerefli dünler,
Canlandı gözümde bir uzak diyar.

Karşımda duruyor Heybeliada,
Karşımda gülüyor karanfil yüzler.
Karşımda Bolayır, deniz, Tekirdağ,
Karşımda sır olan tatlı gündüzler.

Solumda Meriç var, sağımda Tuna,
Bizim nazlı Budin benim bu gece.
Başucumda dalgın güzelim Suna,
Sınırda en mutlu ben'im bu gece.

İşte bir bahçe ki ne kadar serin,
İşte bir deniz ki artık durgundur.
İşte bir anne ki bakışı derin,
İşte bir şair ki bana vurgundur.

İşte bir belde ki kimsesiz şimdi,
İşte bir memleket suyunda hasret.
İşte bir hıyaban pek sessiz şimdi,
İşte bir yolcu ki nasibi gurbet.

Bu gece kırmızı kokuyor bahar,
Bu gece heybetli beyaz çadırlar.
Bu gece manalı sınırda yollar,
Bu gece Vistül'den gelen sesler var.

Bu gece coşkundur kavallar, neyler,
Bu gece açılmış fetihler yolu.
Bu gece savaşta Hıcı İl Beyler,
Bu gece göründü Varna, Niğbolu.

Bu gece üç nehir birer Sakarya,
Bu gece her yıldız elmastan bir taç.
Bu gece her damla bir yeşil derya,
Bu gece her meydan bir yeni Mohaç.

Bu gece bir marştır en kısık sada,
Bu gece tetikte bütün siperler.
Bu gece bir sancak her çiçek dalda,
Bu gece nöbette sınırda asker.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Damla Dergisi, 25 Temmuz 1949)

MERİÇ BOYLARINDA

Söğütler hıçkırır, gölgeler el bağlar,
Cenneti andırır bahçelerle bağlar,
Meriç boylarında, Meriç boylarında.

Kırmızı bulutlar ufukları sarar,
Kızlar saçlarını ışıklarla tarar,
Meriç boylarında, Meriç boylarında.

Ay, beyaz yüzünü sarı renge boyar,
Şairler mestolup uykulara doyar,
Meriç kıyılarında, Meriç kıyılarında.

Narin minareler göklere yükselir,
Gür ezan sesleri ruhlara haz verir,
Meriç boylarında, Meriç boylarında.

İstekler canlanır, ümitler yeşerir,
Tasalar yok olur, ıstıraplar erir,
Meriç boylarında, Meriç boylarında.

Hulyalar gül açar sarı kumsallarda,
Bir Adakale'dir yeşil Bülbülada,
Meriç kıyılarında, Meriç kıyılarında.

Feride NÂZAN
(Millî Gazete, 29 Ekim 1937)

MERİÇ

—I—

Bir gönül, iki yerde,
Vurgun olur mu, Meriç?
Benden gayrı dizlerde,
Uykun olur mu, Meriç?

Su verme, el tasına,
Yâr olma başkasına,
Neşem, senin yasına,
Uygun olur mu, Meriç?

Bağrına basma öyle,
Derdini, bana söyle,
Nazlı gelinler böyle,
Durgun olur mu, Meriç?
(Yücel Dergisi, Haziran 1936)

—II—

Sen olsun, bari böyle
İçimi yakma yakma Meriç?
Bir yetim gibi öyle
Yüzüme bakma Meriç!

Karalar giye giye,
Döndün bir veremliye.
Alnına elmas diye,
Söğütler takma Meriç!

Gelecek senin neşen
Ölsem de, kalsam da ben.
Sen gözümden dökülen
Yaş gibi, akma Meriç!

Hamdi Ali İNAÇ
(Yücel Dergisi, Temmuz 1936)

TUNCA'DA AKŞAM

Pek çok uzaklardan
Ve yabancı topraklardan
Geldiği için midir?
Sisli ufukları deldiği için midir?

Bu akşam
Tunca pek yorgun
Bu akşam
Tunca pek durgun
Belki birgüzelevurgun
Belki sevdiğine dargın...

Bu akşam
Tunca pek sessiz
Sanki hiç kimsesiz
Sanki o da benim gibi öksüz.

Bu akşam
Güneş
Batıda kaybolurken
Bir alev gibi yanıyor Tunca.
İnleyen kaval gönlüme eş
Olurken
Hep sevdiğini anıyor Tunca.
Bu akşam kalbim gibi yanıyor Tunca...

Edirne, 23 Nisan 1945
Etem ÜTÜK
(Vatan İçin-İkinci Basım, 1982)

EDİRNE'DEN ESTERGON'A

Duyulur mavzer sesi Urumeli'nde,.
İhtiyarlar silâh çatar Lofça belinde.
Aliş gelir Aliş,
Aliş türküsü dilinde.

Es bre deli rüzgâr es, gönül delidir;
Gönlümüzü kemiren Tuna selidir.

Edirne'den Estergon'a yol gider,
"Kırkkimse'den" Hacı İlbey'e gül gider,
Budin'den Varna'ya sel gider.

Es bre deli rüzgâr es, gönül delidir;
Gönlümüzü kemiren Tuna selidir.

Edirne'den
Sabahî makamında yanık türküler duyulur.
Gide gide aman
Öyle ferman eder ki kahpe felek,
"Sarayiçi"nde bir günde
Bin yiğidin boynu vurulur.

Esme Karadeniz esme, gönül yaralı
Meriç boylarında güller karalı.

Selânik kahvelerinde
Bir yaralı aslan Osman Paşa
Dilden diledir söylenir.
Pembe boyalı bir evin bahçesinde
Gök yüzlü bir oğlan
Dut dalında sallanır.

Eyyam gelir,
Boz kalpaklı yiğit Paşa'm
Bir gazaya yollanır.

Es bre deli rüzgâr es, gönül delidir;
Gönlümüzü kemiren Tuna selidir.

Davullar vurulsun, çifte mavzerler çalınsın,
Kabadayılar atlasın, sıçrasın,
Diz vurulsun gayrı Urumeli'nde;
Aliş gitsin Tuna'ya tekrar Aliş,
Aliş türküsü dilinde.

Es bre deli rüzgâr es, gönül delidir;
Gönlümüzü kemiren Tuna selidir.

Şerif BAYKURT
(Damla Dergisi, Temmuz-Ağustos 1950)

EDİRNE'YE MÂNİLER

İğde dalları yaslı,
Başladı bir ney faslı,
Edirne'nin kızları
Ya Şirin'dir ya Aslı.

Edirne'de Arda var,
Güzel kızlar orda var,
Bakışların en tatlısı
Meriç boylu yârda var.

Tunca'nın alı güzel,
Saray'ın dalı güzel,
O gül dudaklarının
Peteği, balı güzel.

Meriç dalgalanıyor,
Çiçekler allanıyor,
Bana gurbet göründü
Mendiller sallanıyor.

Sara'yda ceylan mısın?
Gönlümü çalan mısın?
Leylâ ile Mecnun'dan
Her gün ders alan mısın?

Tunca'mıza dal düşer,
Yanağına al düşer,
Açılıp gezme böyle
Ardın sıra el düşer.

Çık Salaş'ın düzüne
Bir gül düşsün dizine,
Edirneli değilsen
Kimse bakmaz yüzüne.

Güller sarkmış Meriç'e,
Yaslar dönmüş sevince,
Gönül bir hoş oluyor
Bir Kıyıklı sevince.

İmaret'te aş mı var?
Saray'ında yaş mı var?
Çilekeş yaptın beni
Kız, kalbinde taş mı var?

İplik iplik dür beni,
Tarlan diye sür beni,
Edirneli nazlı kız
Ağlatma, güldür beni.

Edirne'de sıcak var,
Tarlasında burcak var,
Edirneli kızlara
Özlem çeken kucak var.

Meriç'te kış da güzel,
Sessiz akış da güzel,
Edirne kızlarında
Naz da, bakış da güzel.

Kaleiçi'nde kızlar,
Kalpleri aşkla sızlar,
Saçlarından öpüyor
Taşlık'taki yıldızlar.

Köprüler taş taş olur,
Çile çeken baş olur,
Karaağaç kızları
Gönlüme sırdaş olur.

Maraş köprüsü demir,
Altında buzlar erir,
Gurbeti sevmiyorum
Gideni geri çevir.

Edirne'den bak bana,
Meriç Meriç ak bana,
Arda kıyılarından
Bir gül kopar, tak bana.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Köyün Sesi Gazetesi, 15 Nisan 1983)

MERİÇ KIYISINDA

Seni bana gayet üzgün dediler,
Gönlüme baş eğip görmeğe geldim.
Melüldür, bakışı süzgün dediler,
Duyguna aşnalık vermeğe geldim.

Batan güneş, doğan seher yıldızı,
Sende yıkanırmış bir peri kızı
Gibi -ben onların beyaz, kırmızı-
Nurdan saçlarını örmeğe geldim.

Yıllanmış yaranın olmaz mı kanı?
Çıkmaz mı küllenmiş korun dumanı?
Söndü mü ırkımın yüksek imanı?
Bunları hep senden sormağa geldim.

Hilâlimi gördüm rüyada yine:
Yükseldi göklerin derinliğine,
Sislerden arınan ruhumla, anna!
Rüyamı karşında yormağa geldim.

Diz çöküp ant içtim şu Kumsalında,
Gözüm yok illerde, elin malında,
Yıkılmış yuvamın kırık dalında,
Yeniden bir yuva kurmağa geldim.

Edirne-9 Temmuz 1913
Hicri GÖNCEL
(Damla Dergisi, Ekim 1944)

KIRKPINAR'A GİDERKEN

Süleyman Paşa'nın kırk gazi eri
Geçeler bir salla denizden beri.

Kırkı da pehlivan bu kırk seçme er,
Edirne'ye doğru ilerlediler.

Tenha vadisinde coşkun Meriç'in,
Ne yazık düşman yok kapışmak için.

Gördüler çimeni pek gür bir alan,
Çok sonra Kırkpınar adını alan.

O kırk erimizden iki gazi er,
Çıkarıp silâhı kispetlediler.

Kıyasıya tutuştu, güreştiler,
Aralarında denktiler, eşittiler.

İkisinden biri diyemedi pes,
Dağ gibi erlerde tükendi nefes.

Sabahken gecenin yarısı oldu,
Her iki yiğidin çehresi soldu.

Yenişemediler, düştüler yere,
Serilip öldüler çimenlere.

Derler ki oralar suyu az kırdı,
Gazi sayısınca pınar fışkırdı.

Ahırköy çayırı Kırkpınar oldu,
Her sene Kırkpınar, pehlivan doldu.

Yurdumuz dışında kaldı o çayır,
Töre de kaldı mı? Kalmadı, hayır!

Töremiz yaşıyor Tunca boyunda,
Azim de sürüyor, güç de, oyun da!

Haziran geldi mi davul zurnalar,
O iki er için havalar çalar.

İki er için birbirine eş...
Onları anmaya tuttular güreş.

Dibi al mumları gördüğünüzde,
Sarayiçi'mize koşunuz siz de!

Kanınız kaynasın, fırlayın, koşun!
Güreşmeseniz de seyredin, coşun!

Mustafa YILDIRIM
(Önder Gazetesi, 20 Temmuz 1984)

KIRKPINAR

Söğütlerden örülmüş tâklar zümrüt hıyâbanlar
Meriç için sine-i billûr olup açmış girîbanlar

Davullar cûşa gelmiş kıssa-i mâziyi nakleyler
Tuvânâ pehlivanlar haykırıp sarsıldı eyvanlar

Selim'in kubbesinden akseder âvâze-i tarih
Aşıp vâdiler üstünden okur şâhâne destanlar

Bu yerlerden Budin sahasına geçmişti gaziler
Bu yerlerden cihana sâyebân olmuş Süleymanlar

Şu gülzarın civarında kurulmuş "gülşen-me'va"
Şeb-î mehtâba vermiş revak-i diğer çırâğanlar

Sarây'ın şehnişînden görüp hubânı bir lâhza
Çekilmiş şemşâr olmuştu bazen mâh-i tâbanlar

Gülistânın kenarından nigâh et şöyle bir Âti
Görünsün bir hayal olmuş nice serv-î hirâmanlar

Mehmet Âti
(Ahmet BORUVALI)
(Türk Yurdu Dergisi, Haziran 1955)

KIRKPINAR PEHLİVANLARINA

Burası Kırkpınar güreş alanı
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!
Mertçe güreşenler bilmez yalanı
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!

Arslanlar geliyor hep birer birer,
Naraları mavi gökleri deler,
Onlar burada boy ölçüşecekler
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!

Davullar çalsın da inlesin her yer,
Diz vursun pehlivan, titresin gök-ye
Meydana fırlasın kahraman erler
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!

Bunlardır cihana dehşet salanlar,
Bunlardır cihana örnek olanlar,
Bunlardır soyundan kuvvet alanlar
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!

Pehlivan! Pehlivan! Türk senin adın
Onurla yaşamak en büyük andın,
Burada güreşmek aşkıyla yandın
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!

Pehlivan! Pehlivan! Yiğit pehlivan,
Şanlı tarihinle övün her zaman,
Ataların gibi sen güreş her an
Gücüne güvenen yiğitler gelsin!

Etem ÜTÜK
(Vatan İçin, 1959-1982)

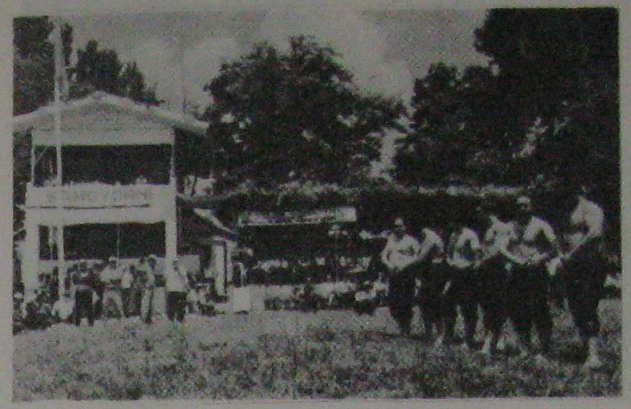

KIRKPINAR

Vur davulcu vur
Bütün gücünle inlet yeri göğü
Burası Sarayiçi
Er meydanıdır burası
Yeri göğü inleten peşrev sesleri geliyor
Bu eller gürz tuttu
Kılıç salladı yalın
Bu eller Zigetvar'a
Zaferler kazandı yiğitçe.

Aliço oturmuş bak karşıda
Yiğitlere alkış tutuyor
Cazgır bağırıyor:
"Ey pehlivan, pehlivan!.."
İhtişam içinde Kanije'den duyuluyor
Pehlivan bu toprakta
Çiçek açtı alın terinde
Koca Yusuf, Kara Ali'yle
Çayır gibi filizleniyor.

Vur davulcu vur
Türk oğlu Türk elense ediyor...
Adalı Halil nasıl vurdu
Kıspetine
Türkülere nağme olmuş, bu yiğide
Türk oğlu Türk deniyor...

Tarih, gülen gözleriyle
Önde mehteran bölüğü
Arkada yiğit yeniçeriler!
El ele tutmuş sipahiler de bayraklar
Vur davulcu, daha bir daha vur
Sarayiçi'nde gaziler
Sanki sefere gidiyor.

Abdullah TÜRKER
(İnanç Dergisi, Ağustos 1984)

İŞTE YİNE KIRKPINAR

İşte yine Kırkpınar
Şölen, şenlik Edirne.
Geleneğin güneşi
Bir yaz günü yelinde,
Doğar yeniden her yıl
İşte Sarayiçi'nde.

Geleceğin sesini
Yaşatır sonsuza dek
Geçmişin anısında
Davul-zurna sesiyle.
Sular bile oynaşır
Bu günlerde Meriç'te.

Renklerde uçar durur
Çiçek açan uçaklar.
Minareler üstünde.
İnceliğe el eder
Yüzyılların anısı
Göklerden Selimiye.

Yiğitlerin öyküsü
Dillenir güle gelir.
Kırka karışır sular,
Akar durur pınarlar,
Kırkpınar dile gelir.

Dürüstlük ağacında
Mertlik bizim mayamız.
Her şenlikte, şölende
Yüzyıllık kardeş gibi
Yüzyıllarla elele
625 yıl sonra yeniden
Bütün Edirne.

Necdet TEZCAN
(Edirne ve Kırkpınar Şiirleri, 1987)

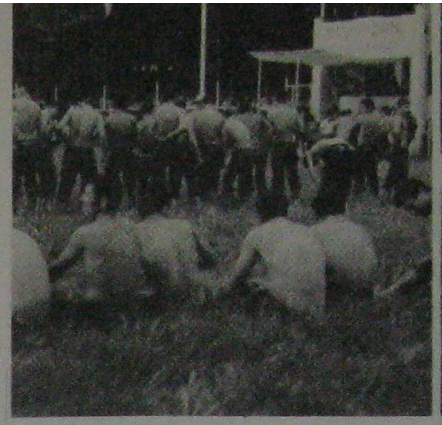

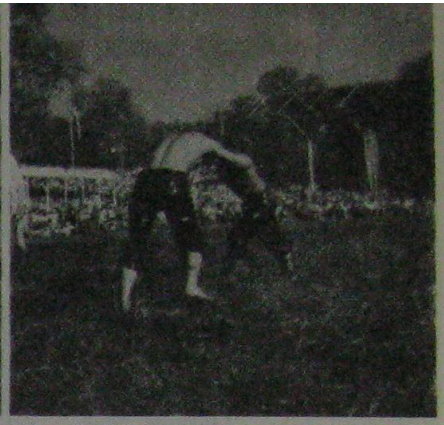

KIRKPINAR AKŞAMLARI

Edirne'de doğan güneş
Yüzyılların güneşi.
Burada son kez yeşerir
yiğitliğin
Asma bahçeleri.
İster Tunca
İster Meriç
Doldurun kadehleri.
Ve bürünsün
Kırkpınar rengine
Geçmişin tüm renkleri.

Güzellik yarışında
Selimiye bir inci.
Geleceği yaşatmada
Sarayiçi birinci.
Erimedi pınarların karları
Kilim desenleri gibi güzel
Kırkpınar akşamları.

Bu sınır kentinde
Her yıl
Kalkar sınırlar.
Ta içinde dost bahçelerinin
Sevgi açar,
Yürekleri mertlerin.
Erimedi tarihin karları
Meriç'e benzer burda,
Kırkpınar akşamları.

Erimeyecek
Bu öykünün karları.
Bir şiir oluverir Edirne
Kırkpınar akşamları.

Necdet TEZCAN
(Edirne ve Kırkpınar Şiirleri, 1987)

Kırkpınar Güreşleri Münasebetiyle

ARSLANLAR

Güreşlere katılan yiğit pehlivanlarımıza

Yine bir destandır bugün dillerde
"Türk gibi kuvvetli" sözü, arslanlar!
Geziyor namınız uzak illerde,
Irkımın cevheri, özü, arslanlar!

Bakarak bayrağın güzel rengine,
Girdiniz şevk ile güreş ringine,
Hayrandır kâinat Türk'ün cengine,
Bizdedir âlemin gözü, arslanlar!

Yakıp gönüllerde kutsal ateşi,
Siz ı oldunuz ihya eden güreşi,
Parlar alnınızda zafer güneşi,
Sönmezin bu aşkın közü, arslanlar!

Olunca muzaffer birer kahraman,
"Milli Marş"ımızı dinledi cihan,
Ne büyük şeref bu, ne büyük bir şan,
Bahtiyar ettiniz bizi, arslanlar!

Yeryüzünde benzeriniz bulunmaz,
Bir kaledir göğsünüz, alınmaz,
Bu meydanda Türk'e karşı gelinmez,
Bütün dünya bilir sizi, arslanlar!

"Hazreti Hamza"dan geliyor bu güç,
Hasmının bağrını deliyor bu güç,
Dünyanın gözünü çeliyor bu güç,
Arttıran bu gücü, hızı arslanlar!

Hoştur Edirne'nen suyu, havası,
Her köşe, bucağı kartal yuvası,
Düşmanlık değil bu, erlik davası,
Dönmesin kimsenin yüzü, arslanlar!

Düşmez dilimizden her akşam, sabah:
Adalı Halil'le Filiz Nûrullah,
Saklasın sizleri nazardan Allah
Geçirsin neşeyle yazı, arslanlar!

Koca Yusuf, Kurtdereli, Yaşar'ım,
Anarken onları kükrer, taşarım,
Öcar der: "Bu yolda dağlar aşarım,
Kapanmasın ecdat izi, arslanlar!"

Cemal Oğuz ÖCAL
(Yeşilay Dergisi, Temmuz 1984)

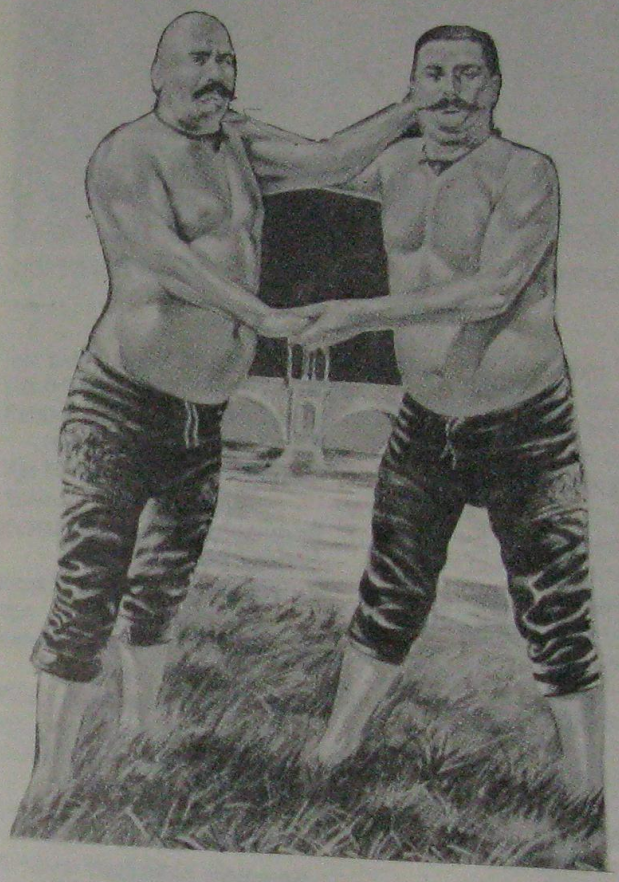

KIRKPINAR

—I—

Meydanda, Alî gücüyle bir gayret giderim;
Meydandan uzaklaşınca gurbet giderim,
Yensek de, yenilsek de şereftir yolcu...
Yıldan yıla Kırkpınar'da kıspet giyeriz.

—II—

Hayran bakarak, sorma: "Bu heykel, nereli?"
Meydanlara milletim, yiğitler süreli,
Dünyâ boş kalmamış... Güreş takviminin,
Doğmuş her mevsimde bir Kurtdereli!

Arif Nihat ASYA
(Şiirler, 1971)

KIRKPINAR'DA EDİRNE'DE

—I—

Sarayı'nda güller biter,
Bülbülleri yanık öter,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Bayrak bayrak zafer yolu,
Trakya ile Anadolu,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Nefes almış Sultan Mehmet,
Gök kubbeden yağmış rahmet.
Kırkpınar'da Edirne'de..

Cenkler olmuş zaman zaman,
Destanlaşmış dökülen kan,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Şükrü Paşa nöbet bekler,
Hayran ona tüm melekler,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Nice nice yıldan beri,
Sınırdadır Türk askeri,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Sahilde yatan şehitler,
Bizden fatihalar diler,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Davul-zurna çalınmakta,
Şanlı çağlar anılmakta,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Naraıarla yer-gök inler,
Rüzgâr eser, ruh serinler,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Şereflerden nur damlar,
Şiirleşir gül akşamlar,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Ak bulutlar sırlar taşır,
O mavi gözler kamaşır,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Garip âşık dile gelir,
Şeyda bülbül güle gelir,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Sevgililer bakışırlar,
Birbirine yaklaşırlar,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Gür Tunca yanar her akşam,
Sinan'ı anar her akşam,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Ve de:

"Edirne köprüsü taştan,
Sen çıkardın beni baştan."
Kırkpınar'da Edirne'de.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Keşan-Önder Gazetesi, 26 Ağustos 1986)

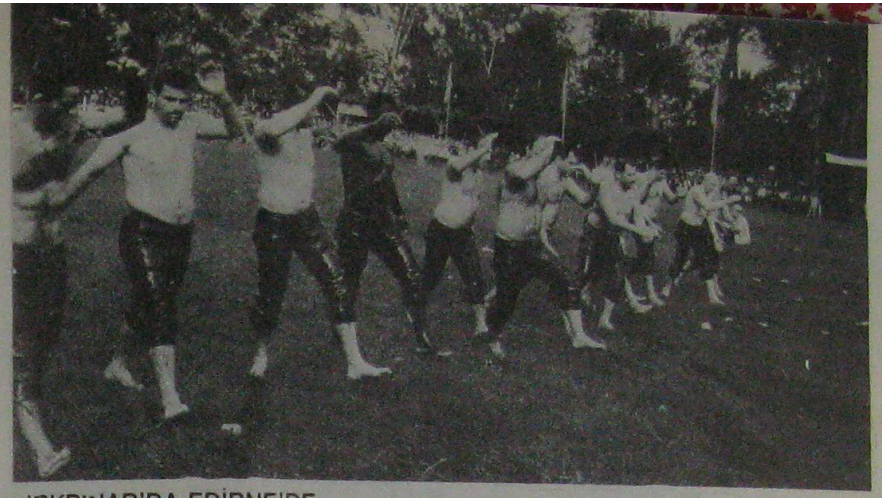

KIRKPINAR'DA EDİRNE'DE

—II—

İşte çayır, hodri meydan,
Çık ortaya ey pehlivan,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Vur bre davulcu, haydi vur!
Sesini cihana duyur,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Kaldır davulu yukarı,
Vur, çınlat şu ufukları,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Divan durmuş sağın-solun,
Vur, ko çatlasın davulun,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Kıspetini ger pehlivan,
Hasmı yere ser pehlivan,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Kapışmalar yaman olur,
Er meydanı duman olur,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Güreşler kıran kırana,
Meydan döner bir harmana,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Şu görkemli pehlivanlar,
Gerçek birer arslan onlar,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Yavuz kişi er pehlivan,
Muradına er pehlivan,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Destesi var, ortası var,
Kasırgadır pehlivanlar,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Görünümler şahanedir,
Güreşler hep merdanedir,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Pehlivanlar dizi dizi,
Coştururlar hepimizi,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Ses kesilir bütün meydan,
Birer heykel her pehlivan,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Her engeli aş pehlivan,
Adın olsun başpehlivan,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Ve de:

"Sabah oldu uyansana,
Gül yastığa dayansana."
Kırkpınar'da Edirne'de.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Keşan-Önder Gazetesi, 27 Ağustos 1986)

KIRKPINAR'DA DOKUMUŞLAR KISPETİM

Açar pancurları ufka bakarım,
Dünya ne daralır, ne de genişler.
Candan güvenir, candan bakarım,
Sevgimi müebbet mahkûm etmişler.

Övgümü anlatsam esen rüzgâra,
Burçlara tırmanır gönlümün sesi.
Tarihler destanım taşır çağlara,
Tunçlanır ruhumun bütün hücresi.

Katmer katmer sevgilerin peşinde,
Filizim defnedir, tetiğim sedef.
Buğu buğu yüreğimin başında
Kendi iksirimden içtiğim kadeh.

Çağıl çağıl ırmakların aktığı,
Doruk doruk yaylalara hasretim.
Gönül bir sevdanın olmuş tanığı,
Kırkpınar'da dokumuşlar kıspetim.

Gülüme, gazeller koymuş adını,
Hücresiz filizim dalın özünde.
Kırk meyvada bulamadım tadını,
Yaklaşan baharı gördüm yüzünde.

Ömer ALBAYRAK
(Trakya Ekspres Gazetesi, 16 Haziran 1979)

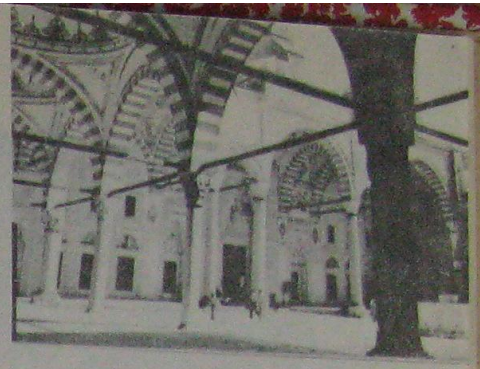

EDİRNE'YE MÂNİLER

İğde dalları yaslı,
Başlasın bir ney faslı,
Edirne'nin kızları
Ya Şirin'dir, ya Aslı.

Arda'nın sazı başka,
Meriç'in yazı başka,
Burda doğan her kızın
Gülüşü, nazı başka.

Güzeller güzelisin,
Karasevda yelisin,
Gülüşünden tanıdım
Kız, sen Edirneli'sin.

Saraçhane saraçsız,
Gazimihal pek ıssız,
Yine de yaslanma sen
Gül her zaman sarı kız.

Sevda ile tanışalım,
Ufukları aşalım,
Söğütlük tekin değil
Setlerde buluşalım.

Tunca'nın alı güzel,
Saray'ın dalı güzel,
O gül dudaklarının
Peteği, balı güzel.

Gür Meriç'e dal düşer,
Yanağına al düşer,
Açılıp gezme böyle
Ardın sıra el düşer.

Çık Salaş'ın düzüne
Güller düşsün dizine,
Edirneli değilsen
Kimse bakmaz yüzüne.

İmaret'te aş mı var?
Gözlerinde yaş mı var?
Çilekeş yaptın beni
Yüreğinde taş mı var?

Yolumdur Tahtakale,
Yorulmam gide gele,
Özlemimi işledim
Verdiğin al mendile.

Kaleiçi'nde kızlar,
Kalpleri aşkla sızlar,
Saçlarından öpüyor
Kıyık'taki yıldızlar.

Köprüler taş taş olur,
Çile çeken baş olur,
Karaağaç kızları
Gönlüme sırdaş olur.

Maraş köprüsü demir,
Altında buzlar erir,
Gurbet güzel değildir
Gideni geri çevir.

Meriç dalgalanıyor,
Çiçekler allanıyor,
Bana gurbet göründü
Mendiller sallanıyor.

Eski günler paslanmış,
Mor kirpikler ıslanmış,
Bu yurdun güzelleri
Gül yastığa yaslanmış.

Edirne'den bak bana,
Meriç Meriç ak bana,
Arda bahçelerinden
Bir gül kopar, tak bana.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Köyün Sesi Gazetesi, 15 Nisan 1983)

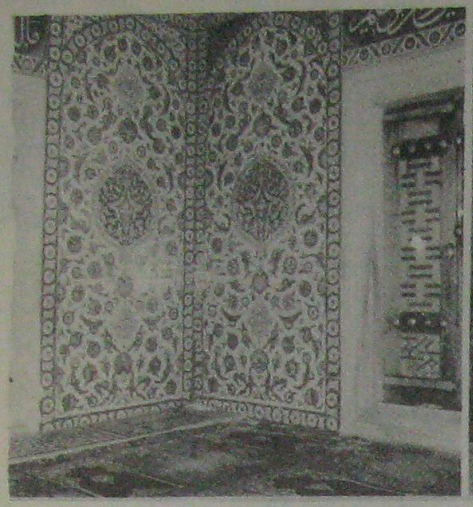

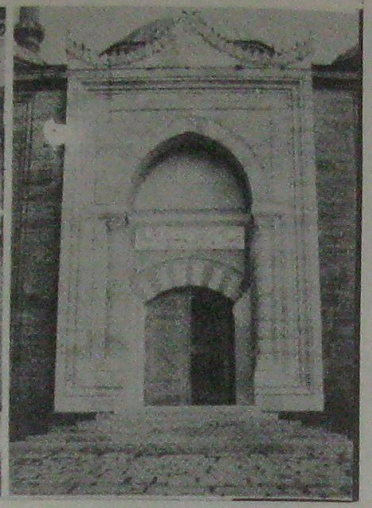

EDİRNE'YE Mİ?

—Yolcularımıza—

Ateş mi döktüler dertli sinene;
Taşkınlığın tuttu Türkoğlu yine!
Kavuşuyor musun yoksa ninene,
Bu gidiş nereye... Edirne'ye mi?

Dilde tekbir, elde süngülü kıta!
Allah Allah! Ne de tatlı bir ahenk!
Vuruldu mu düşman... Kurtuldu mu cenk?
Nereye Türkoğlu... Edirne'ye mi?

Yürü! diyor sana: Öz baban Oğuz;
Yürü! diyor sana: Atilla, Yavuz;
Sen arkada, onlar önde, önde kılavuz!
Yürüyüş böylece Edirne'ye mi?

Seni özler... Tütmez olan ocaklar;
Seni gözler... Viran kalan bucaklar;
Seni özler... Ninen, atıl! kucaklar!
Nereye koç yiğit, Edirne'ye mi?..

Fırsatı kaçırma... Öcal, yetiş de;
Yurduna yerleşip kök sal, yetiş de;
İşte Türk Kâbe'si: Edirne işte!
Fakat yalnız yolun Edirne'ye mi?..

Yetişirsen öter... Susan ezanlar;
Yetişirsan susar... uluyan canlar;
Yürekten soruyor... Hep Müslümanlar:
Nereye Türkoğlu Edirne'ye mi?..

Hemşirenin kanı kurumadan git;
Kardeşinin eti çürümeden git;
Üstüne hac tekrar yürümeden git!
Söyle fakat... Yolun Edirne'ye mi?

Kan ağlıyor... Sessiz zavallı Meriç!
Sakın ondan içme... Düşman kanı iç!
Çevik davran... Yol al, kalmayasın geç!
Niyetin doğruca Edirne'ye mi?..

Kararan yurduna biraz ışık saç;
Eski tarihine yeni çığır aç;
Hilâlini yükselt... Düşsün yere haç!
Nereye bu gidiş, Edirne'ye mi?..

Yolun açık, Tanrı yardımcın olsun;
Uğradığın yerler zaferle dolsun;
Türk kahramanlığı tekrar duyulsun!
Nereye koç yiğit, Edirne'ye mi?..

7 Temmuz 1913
Hicri GÖNCEL
(Trakya Ekspres Gazetesi, 3 Aralık 1980)

MERİÇ KONUŞUYOR

Edirne'nin kurtuluşuyıldönümünü kutlarken

Yıllar önce Türk Meriç şöyle haykırıyordu:
"Ey Türk oğlu biraz da beni dinle!" diyordu.
"Gökleri neden sardı bugün melun baykuşlar?
Neden göğsümde binbir hançerin yarası var?

Neden gönüllerde hep acı hisler çağlıyor?
Neden Meriç kızları hıçkırarak ağlıyor?
Neden bulandı gözler, neden ufuklar paslı?
Neden güneş doğarken bugün bizden de yaslı?

Nerde Tuna'dan akın akın geçen ordular?
Onlar da mı yoruldu, onlar da mı durdular?
Akıncı kahramanlar, serdengeçtiler nerde?
Neden ölüm çanları çalınıyor her yerde?

Bilmem hangi güne dek bu dert bizi yakacak?
Bilmem hangi güne dek gözyaşımız akacak?
Paşalar, beyler nerde? desem hakkım yok mudur?
Sözlerim ulusuma bilmem acep çok mudur?

Uzaktan cevap verdi zafer adlı bir kartal:
"Kurtarmağa geliyor seni Mustafa Kemal."
Bu ses vurdu yerlere düşmanları büsbütün.
Ve doğdu Edirne'de (Kurtuluş) denen bu gün.

Varsın gelsin çarpsınlar göğsümüze dalgalar,
Kalbimizde sarsılmaz, yıkılmaz bir iman var.
Şaşırıp da bir Türk'e deseler ki: "Burdan çık."
Süngüsüyle o anda cevap verir Mehmetçik.

Edirne'miz en büyük bayrama erdi bugün.
Her yasımız Meriç'te yandı, can verdi bugün.
Gönlümüzde heyecan coşkun bir seldi bugün.
Türk bayrağı göklere şanla yükseldi bugün.

Varsın gelsin çarpsınlar göğsümüze dalgalar,
Kalbimizde sarsılmaz, yıkılmaz bir iman var.
Şaşırıp da bir gün Türk'e deseler ki: "Burdan çık."
Süngüsüyle o anda cevap verir Mehmetçik.

Birden gürler ve deriz cihana haykırarak:
Bizimdir Edirne'miz yalnız bizimdir ancak!
Ve dünya yıkılsa da yine dalgalanacak,
Edirne'nin ufkunda ay-yıldızlı al bayrak!

Edirne Şiirleri 1942
Uluğ TURANLIOĞLU

KIRKPINAR'DA EDİRNE'DE

—I—

Sarayı'nda güller biter,
Bülbülleri yanık öter,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Bayrak bayrak zafer yolu,
Trakya ile Anadolu,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Nefes almış Sultan Mehmet,
Gök kubbeden yağmış rahmet,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Cenkler olmuş zaman zaman,
Destanlaşmış dökülen kan,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Şükrü Paşa nöbet bekler,
Hayran ona tüm melekler,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Nice nice yıldan beri,
Sınırdadır Türk askeri,
Kırkpınar'da Edirne'de..

Sahilde yatan şehitler,
Bizden fatihalar diler,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Davul-zurna çalınmakta,
Şanlı çağlar anılmakta,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Naralarla yer-gök inler,
Rüzgâr eser, ruh serinler,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Şereflerden nur damlar,
Şiirleşir gül akşamlar,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Ak bulutlar sırlar taşır,
O mavi gözler kamaşır,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Garip âşık dile gelir,
Şeyda bülbül güle gelir,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Sevgililer bakışırlar,
Birbirine yaklaşırlar,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Gür Tunca yanar her akşam,
Sinan'ı anar her akşam,
Kırkpınar'da Edirne'de.

Ve de:

"Edirne köprüsü taştan,
Sen çıkardın beni baştan."
Kırkpınar'da Edirne'de.

Uluğ TURANLIOĞLU
(Keşan-Önder Gazetesi, 26 Ağustos 1986)

EDİRNE VE RUMELİ

Edirne kentinin
En güzel seher vakti. .
Her taraf gül
Ve karanfil kokuyor,
Bre dilber aman!
Ama gül bahçelerinde
Seni göremiyorum.
Kırmızı gülün alı
Birdenbire düşünce sulara
Efkâr basıyor efkâr üstüne.

Yer yer, zaman zaman
Göklerde bulut,
Havada duman.
Turnalar uçmuyor,
Söğüt dallarında düşünen kuşlar
Tunca'ya eğilip su içmiyor.

Akşam...
Ufkun dalga dalga alı,
Meriç'te kıpkırmızı
Hüzün dolu bir halı.

Gece...
Tunca, Meriç, Arda uykuda.
Sisler içinde Bülbülada.
Şadırvanlar susmuş,
Kubbeler dalgın, şerefeler duada

Ya bu anda öteler:
Balkanlar, Rodoplar.
Ya Selânik, ya Üsküp,
Ya Dırama, ya Gümülcine,
Ya İskeçe, ya Dedeağaç,
Ya bayrak bayrak Niğbolu,
Ya zafer zafer Mohaç.

Ya Aliş...
Aliş mahzun, Aliş düşünceli.
Karasevdalı Aliş.,
Tuna boyunda yâr peşinde.
Kara kaşlı Aliş'imin gözleri yaşlı
Başı duman duman,
Aliş dertli, Aliş perişan.

Ve şu anda
Tuna'nın suları,
Ne masmavi,
Ne yemyeşildir.
Tuna'nın suları
Sarı
Sapsarıdır.

Sonra...
Sıra sıra
Eski vatan beldeleri:
Budin, Pilevne, Vidin, Kızanlık.
Sanki ufuklarında
Hâlâ dalgalanmakta
Ay-yıldızlı al bayrak.
Ve destanlar destanı
Estergon kalesi
Su başı durak.
Gel gör ki
İçimizden hiç gitmiyor
O acı, o sinsi firak.

Sonra ve sonra...
Dedemin aziz memleketi
Burcu burcu üzüm kokan
Bağlar güzeli Lofça.
Ki o Lofça'da şimdi
Evlâd-ı fatıhanlardan kalanlar
Kayalar üstünden her gece,
Yıldızları saya saya
Yaşlı gözlerle bakarlar aya.

Ve işte yine
Melûl Edirne.
Ne bir ses, ne bir nefes.
Durgun Meriç'e
Dalıp dap susmada herkes.

Bu sessiz ülkede şimdi şu anda
Yalnız yağız atlar kişniyor.
Bir an durmadan
Al atlar, doru atlar, kır atlar kişniyor.
Ve Meriç kıyılarında çelik nallar
Suskun toprakları eşiyor.

Maraş köprüsünde, Kapıkule'de
Al bayraklar dalgalanıyor.
Lalapaşa'da toprak siperlerde
Mehmetçikler şahlanıyor.
Ne yazık, ne yazık ki
Bütün ufuklar karanlık,
Bütün yollar kapalı.

Er çok,
Meydan yok!..

Uluğ TURANLIOĞLU
(Hisar Dergisi 1976)

Askerliğimi, İkinci Dünya Savaşı'nda yedek topçu teğmeni olarak Edirne'de yaptım. Bu manzume, o günlerin havası, heyecanı ve esiniyle yazıldı.

İÇİNDEKİLER

Edirne
Selimiye Koca Sinan ve Edirne
Üç Nehir
Edirne Destanı
Edirne Destanı
Meriç'te Akşam
Selimiye Destanı
Selimiye
Sinan'ı Anış
Unutamadığım Şehir
ÖÇ
Edirne Destanı
Edirne İçin
Çanakkale'den Edirne'ye
Edirne'den Çanakkale'ye
Ey Meriç
Kurtulan Melike
Sultanselim ve Sinan
Selimiye ve Tunca
Edirne'yi anarken
Edirne
Kamer ve Tunca
Meriç ve Kadın
Edirne'de Sultanselim Camii
Edirne
Meriç
Lâri Camii
Edirne
Meriç Türküsü
Aç Koynunu Tunca
Edirne Destanı
Sevgili Meriç'e
Zil Çaldı Çocuklar Şiirinde Edirne
Meriç Türküsü
Meriç Kıyısında
Edirne'ye Rubaîlır
Meriç
Arda Kıyılarında Akşam
Arda Üzerinde Bir Gurup
Muradiye
Muradiye
Edirne ve Rumeli
Tunca
Üçüncü Şerefeden
Tunca'da Akşam
Tunca'mızın Suları
Saraviçi
26 Mart
26 Mart
Sınırda Sular
Meriç Kıyılarında
Edirne'de Bir Salaş
Şu Edirne'nin Ufukları
Selimiye'den Sonra
Bir Başka Şehir
Meriç
Meriç'te Gün Ölürken
Meriç'te Gurup
Edirne ve Ötesi
Ankara'dan Edirne'ye Selâm
Bir Sarışın Geldi Edirne'den
Edirneli Ofelya
Edirne
Meriç
Edirne'de Akşam
Edirne
Sarayiçi'nde
Ziyaret
Meriç'e Bakış
Edirne İçin
Edirne
Edirne'de Sınırda Gece
Edirne'de Sınırda Gece
Meriç Boylarında
Meriç
Tunca'da Akşam
Edirne'den Estergon'a
Edirne'ye Mâniler
Meriç Kıyısında
Kırkpınar'a Giderken
Kırkpınar
Kırkpınar Pehlivanlarına
Kırkpınar
İşte Yine Kırkpınar
Kırkpınar Akşamları
Arslanlar
Kırkpınar I-II
Kırkpınar'da Edirne'de I
Kırkpınar'da Dokumuşlar Kıspetim
Edirneye Maniler
Edirneyemi?
Meriç Konuşuyor
Kırkpınar'da Edirne'de
Edirne ve Rumeli
İçindekiler

Yayımlanmış Şiir Kitaplarım

1— Bir Haykırış	1934
2— Meriç Kıyılarında	1935
3— Edirne Şiirleri	1942
4— Köy Şiirleri	1942
5— Memleket Şiirleri	1945
6— Edirne'den Kars'a Kadar	1949
7— Her Şey Vatan İçin	1952
8— Aşk ve Vatan Şiirleri	1957
9— Meriç Kıyılarından Türk Ordusuna ve Atatürk'e Selâm	1960
10— Bir Sarışın Geldi	1971
11— Trakya'dan Bir Ses	1983

Yayımlanmış Şiir güldestelerim

1— Bayrak (Seçme Bayrak Şiirleri)	1954
2— Seçme Aşk Şiirleri	1958
3— Türk ve Dünya Şiirinde Yahya Kemal	1958
4— Türk Şiirinde Türk Büyükleri	1961
5— Şiirimizde Edirne	1963
6— Resimli Türk Şairleri	1968
7— 29 Ekim-10 Kasım Şiirleri	1968
8— Türk Ozanları Antolojisi	1971
9— Âşık Veysel Şatıroğlu	1973
10— Atatürk Şiirleri — I	1977
11— Atatürk Şiirleri — II	1977

25